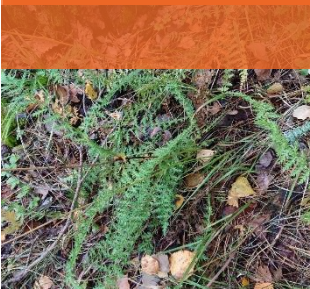
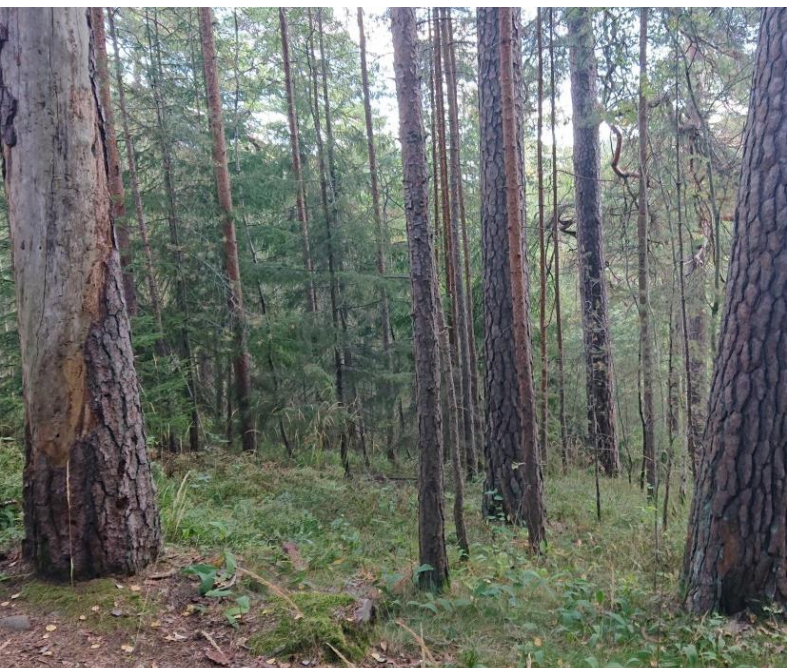

Naturverdier ved Ljanskollen og Stubljan, Oslo kommune

Kartlegging av naturtyper og vurdering av verneverdier i skog

Anders Thylén / Stefan Olberg

Naturverdier ved Ljanskollen og Stubljan, Oslo kommune

Forfattere: Anders Thylén / Stefan Olberg

Publisert: 04.11.2022

Antall sider: 47 sider

Publiseringstype: PDF med aktive lenker

Oppdragsgiver: Bymiljøetaten, Oslo kommune

Tilgjengelighet: Dokumentet er offentlig tilgjengelig

Rapporten refereres som: Thylén, A. og Olberg, S. 2021. Naturverdier ved Ljanskollen og Stubljan, Oslo kommune. Kartlegging av naturtyper og vurdering av verneverdier i skog. Biofokus-rapport 2021-026. Stiftelsen Biofokus. Oslo.

Forsidebilder: Storvokst lågurtfuruskog på Ljanskollen / Stor eik ved Hvervenbukta / Knollmjørdurt (VU) / Furustokkjuke (NT) / Hasselallé ved Hvervenbukta. Foto: Anders Thylén.

Biofokus rapport 2021–026

ISSN 1504-6370

ISBN 978-82-8449-011-3

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
www.biofokus.no

Forord

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Bymiljøetaten, Oslo kommune, foretatt naturfaglige registreringer på Ljanskollen, Stubljan og Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel. Kjell Isaksen og Bård Bredesen har vært våre kontaktpersoner hos oppdragsgiver. Anders Thylén har vært prosjektansvarlig og ansvarlig for utarbeiding av rapport. Stefan Olberg har bidratt både i feltarbeid og rapportering. Vi vil takke oppdragsgiver for godt samarbeid.

Oslo, 4. november 2022

Anders Thylén

Grovvokst furuskog med en del død ved dekker store deler av Ljanskollen. Foto: AT.

Sammendrag

Stiftelsen Biofokus har på oppdrag fra Bymiljøetaten, Oslo kommune, foretatt naturfaglige registreringer på Ljanskollen, Stubljan og Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel. BYM ønsker en oppdatert kartlegging av området da eksisterende data i Naturbase er gamle og ufullstendige. Det er i tillegg gjort en del undersøkelser de siste åtte årene som ikke er sendt til Naturbase. Oppdraget til Biofokus består av naturtypekartlegging etter DN-håndbok 13, inkludert innarbeidelse av data fra tidligere kartlegginger. Ljanskollen er aktuell for vern etter naturmangfoldloven, og oppdraget inkluderer å vurdere verneverdiene i området på lignende måte som for andre områder som vurderes for slikt vern.

Kartleggingen i 2020-2021 har omfattet 25 lokaliteter som enten er blitt revidert eller er nykartlagte. Flere av de nye er skilt ut fra gamle lokaliteter. En gammel lokalitet er slettet. Fire gamle lokaliteter er videreført uten å vurderes på ny. Av de lokalitetene som er vurdert i 2020-2021, er fire vurdert som svært viktige (A-verdi), ti som viktige (B-verdi) og elleve som lokalt viktige (C-verdi). De største arealene av verdifulle naturtyper er gammel furuskog, rik barskog (lågurfuruskog) og rik edelløvskog. Parkarealene på Stubljan (kartlagt som erstatningsbiotop på tresatt areal) og åpne bergflater (kartlagt som rik berglendt mark) dekker også betydelig areal.

Det er i alt registrert ca. 93 funn av 27 forskjellige rødlistearter. De fleste av funnene er innenfor naturtypelokaliteter, men enkelte er utenfor.

Vurdering av verneverdi er gjort samlet for Ljanskollen og nordre del av Mastemyråsen, som vurderes å kunne utgjøre et samlet verneområde fordelt på to avgrensninger. Området scorer relativt høyt på urørthet. På gammelskogparametere scorer det høyt på gamle bartrær og middels på gamle løvtrær/edelløvtrær og dødvedmengde, mens dødvedkontinuiteten er lav. Treslagsfordeling er god, mens vegetasjonsvariasjon vurderes som middels. Funn av rødlistearter knyttet til lavlandsfuruskog, rikmarksarter og ytterligere godt potensial for bl.a. insekter, gir middels god score på arter. Området er relativt lite, men nær middels med tanke på andel rik lavlandsskog, og arronderingen er god (men delt i to). Hovedkvaliteten i området er at det er en sjeldent godt bevart forekomst av gammel lavlandsfuruskog, til dels av rik type, med trær av store dimensjoner, og med fjordnær og tettstedsnær plassering. Mye av området består også av solvarme sør- og vestvendte lisider med potensial for kravfulle varmekjære arter – spesielt av insekter. På bakgrunn av dette vurderes Ljanskollen / Mastemyråsen som regionalt verneverdig (**). Det er en relativt sterk (**), nærmere (***) enn (*).

Området huser relativt store areal med lavlandsskog og biologisk gammel skog, og i tillegg en del høybonitetsskog. Det er også store areal med mangelnaturtyper av gammel lavlandsfuruskog, lågurfuruskog og edelløvskog. Området ville dermed i høy grad kunne oppfylle mangler i skogvernet.

Som et gammelskogsområde med store naturkvaliteter knyttet til urørthet, gamle trær og død ved, er det opplagt en del utfordringer knyttet til at det samtidig er et svært mye brukt friluft- og turområde. Det har nok tidligere blitt fjernet en del døde trær og død ved, og slitasje fra ferdsel, terrengsykling etc. er trolig økende. Rapporten foreslår tiltak for å møte disse utfordringene, bl.a. ved å spare all grov, død ved, kanalisere ferdsel, rydde oppslag rundt åpne rike berg og bekjempe fremmede arter.

Innhold

1	Innledning	6
1.1	Bakgrunn og oppdrag	6
1.2	Oppdrag og undersøkelsesområde	6
1.3	Naturforhold	7
1.4	Tidligere registreringer	7
2	Metode	8
2.1	Naturmangfoldvurdering	8
2.2	Vurdering av vernekvaliteter i skog	10
2.3	Behandling av data og prosjektets produkter	10
3	Resultater	11
3.1	Naturtypelokaliteter	11
3.2	Utvalgte og rødlistede naturtyper	16
3.3	Viktig grønnstruktur	16
3.4	Rødlistearter	17
3.5	Fremmede arter	21
4	Vurdering av verneverdi	23
5	Behov for hensyn og skjøtsel	25
6	Referanser	27
7	Naturtypebeskrivelser	28

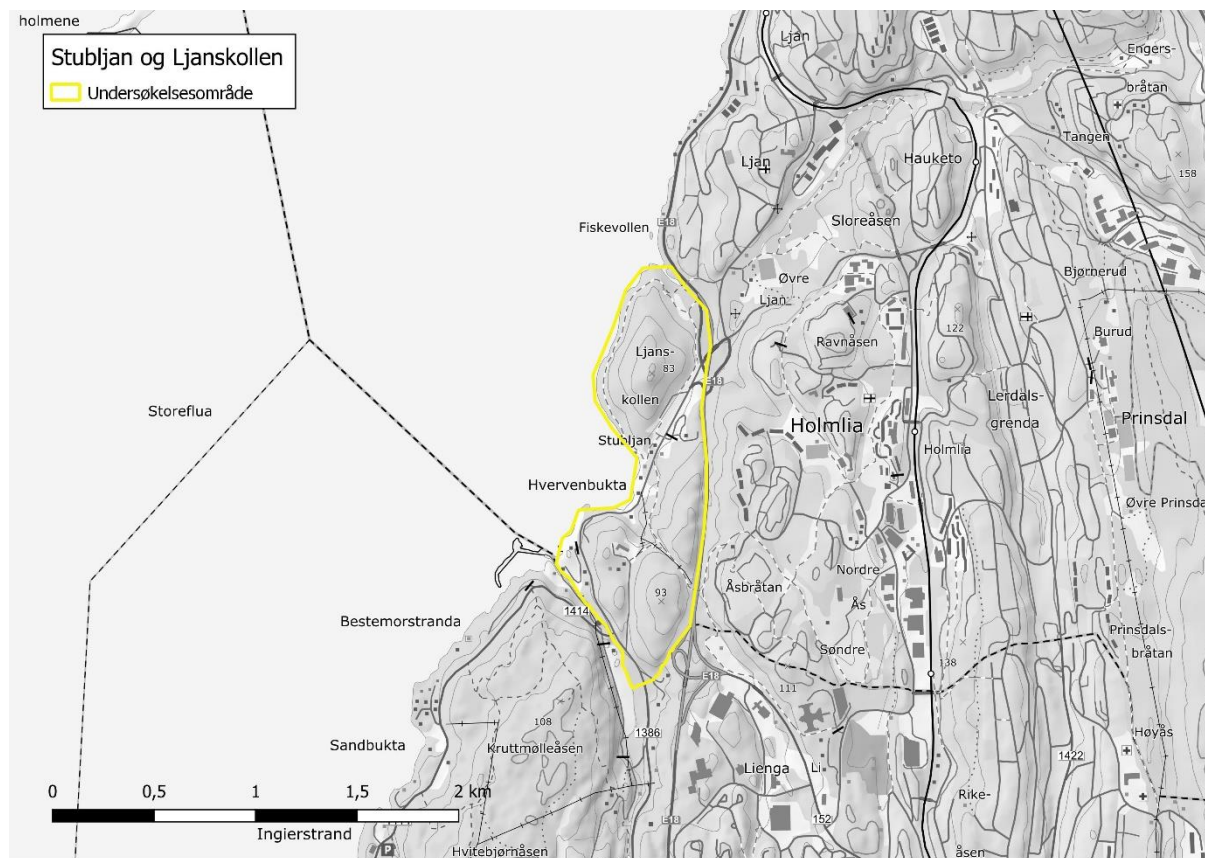
1 Innledning

1.1 Bakgrunn og oppdrag

Gjeldende naturtypedata i Naturbase for områdene ved Ljanskollen, Stubljan og Mastemyråsen er gamle, upresise og har til dels svært mangelfull beskrivelse. Det har vært gjort en del undersøkelser de siste 6-7 årene med data som ikke er rapportert til Naturbase (Miljødirektoratet 2021), og det har også skjedd en del arealbruksendringer i området. Ljanskollen ble i forbindelse med verneplan for barskog tidlig på 1990-tallet vurdert for vern, men nådde ikke opp den gang. Området er imidlertid fortsatt aktuelt for vern. Med bakgrunn i dette ønsker Oslo kommune, Bymiljøetaten en oppdatert kartlegging av naturtyper i hele området.

1.2 Oppdrag og undersøkelsesområde

Oppdraget til Biofokus består av naturtypekartlegging etter DN-håndbok 13, inkludert innarbeidelse av data fra tidligere kartlegginger. Det skal også gjøres artskartlegging av rødlistearter og fremmede arter. I oppdraget presiseres at det også skal gjøres vurderinger av ulike arealers kvaliteter for insekter, og ev. enkle insektkartlegginger. Det skal utarbeides råd om skjøtsel og hensyn. Verneverdiene til Ljanskollen skal vurderes på lignende måte som for andre områder som vurderes etter vern etter naturmangfoldloven. Undersøkelsesområde omfatter Ljanskollen, Stubljan-området og Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, se i figur 1.

Figur 1: Oversikt over undersøkelsesområdet ved Ljanskollen og Stubljan i Oslo kommune.

1.3 Naturforhold

Geologi og klima

Berggrunnen i området er overveiende fattig med bergarter som granat-biotittgneis og biotitt-muskovittgneis. Stedvis kan det inngå litt rikere berggrunn med amfibolitt og kalksilikatlinser. I lavereliggende deler er det hav- og fjordavsetninger med marin leire, i skråninger til dels tynt morenedekke, mens løsmasser stort sett mangler helt på åser og rygger. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone og på grensen mellom svakt oseanisk vegetasjonsseksjon og overgangsseksjon.

Vegetasjon

Det er stor variasjon i vegetasjonstyper i området med skinn furudominert skog på kollene, rikere skog med innslag av edelløvtrær i skrenter og på dypere jord, partier med nakent berg og grunnlendt mark, små flekker med rester av kulturmark, og høystaudeskog og sumpskog langs vassdrag. Deler av området er preget av det tidligere Ljansbruket med herskapseiendommer og store parkarealer med alléer etc.

1.4 Tidligere registreringer

Ljanskollen ble første gang vurdert i forbindelse med landsplan for verneverdige kalkfuruskoger (Bjørndalen og Brandrud 1989), og deretter kartlagt og vurdert i første runde av barskogsverneplanen tidlig på 1990-tallet (Korsmo og Svalastog 1993). Det ble videre gjort en botanisk undersøkelse av Mastemyråsen (Wesenberg 1995).

Det var i forbindelse med Siste Sjanse sine registreringer i Oslo kommune (Blindheim et al. 2003) at data ble samlet, tilrettelagt og registrert som naturtyper i Naturbase. Det ble den gang gjort feltarbeid i deler av området, men trolig ikke i hele. I forbindelse med kartlegging for turvei ble det i 2014 gjort noen justeringer og registrert et par nye lokaliteter langs Ljansbrukveien (Thylén 2014).

Det er i senere tid gjort flere undersøkelser i området ved Stubljan, bl.a. i forbindelse med planer for utvidelse av campingplassen (Appelgren 2014, Oddane 2017). Disse dataene er imidlertid ikke rapportert inn til Naturbase. Bymiljøetaten har også en del egne registreringer som foreløpig ligger i egen database (Bymiljøetaten Oslo kommune).

Ljanskollen-området er mye besøkt, og det foreligger en god del artsfunn i Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2021). Området er en kjent fuglelokalitet, og relativ flittig besøkt av fuglefolk. Det er også spredt med nyere registreringer av karplanter og sopp.

2 Metode

2.1 Naturmangfoldvurdering

Arbeidet har omfattet vurdering av:

- Områder spesielt viktige for bevaring av biologisk mangfold (viktige naturtyper) etter DN-håndbok 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007a) med tilhørende oppdaterte faktaark (Miljødirektoratet 2015).
- Utvalgte naturtyper iht. naturmangfoldloven og Forskrift om utvalgte naturtyper (Lovdata/Miljødirektoratet).
- Rødlistede naturtyper etter Norsk rødliste for naturtyper (Artsdatabanken 2018b).
- Biologisk viktig grønnstruktur med bakgrunn i Miljødirektoratets veileder om planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder (Miljødirektoratet 2014).
- Levesteder for rødlistearter. Rødlistekategorier følger gjeldende norsk rødliste (Artsdatabanken 2021)
- Forekomster av fremmede arter iht. Fremmedartslista 2018 (Artsdatabanken 2018a),

Naturtypekartlegging

Kartlegging av prioriterte naturtyper er et system for å velge ut og verdivurdere biologisk viktig natur som det bør tas ekstra hensyn til i arealforvaltningen. Kartlegging av biologisk viktig natur i Norge skjer enten etter DN-håndbok 13, som beskriver og foreslår verdisetting av prioriterte naturtyper i Norge, eller etter Miljødirektoratets nye instruks for naturkartlegging basert på Natur i Norge (NiN).

I dette prosjektet er DN Håndbruk 13 (Direktoratet for Naturforvaltning 2007a), med reviderte faktaark fra 2014-2015 (Miljødirektoratet 2015), brukt for avgrensning og verdivurdering. Det henvises til denne og da spesielt kapitlene 2 - 6 for en nærmere redegjørelse av kriterier for utvelgelse av naturtyper og verdisetting av dem.

Følgende kriterier er viktige ved utvelgelse av viktige naturtyper:

- Naturtypers sjeldenhet nasjonalt og lokalt
- Forekomst av viktige nøkkelementer
- Viktige forekomster av signalarter eller rødlistede arter.
- Områdets topografiske og geografiske plassering.
- Områdets evne til å fylle en funksjon for bevaring av biologisk mangfold.

Systemet for verdisetting av kartlagte naturtypelokaliteter har tre verdikategorier: Svært viktig – A, Viktig – B, Lokalt viktig – C. Metoden gir følgende kriterier for rangering av lokaliteter innen en naturtype:

- Størrelse og velutviklethet
- Grad av tekniske inngrep
- Forekomst av rødlistearter
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt).

Datainnsamling

Rødlistearter, fremmede arter og andre forvaltningsrelevante arter er generelt ettersøkt som en del av naturtypekartleggingen. Ettersøk av arter i felt er hovedsakelig fokusert på gruppene karplanter, lav og sopp. Fremmede arter er ikke systematisk gjennomført i hele området, men er notert der de er observert under kartleggingen av naturtyper.

Det ble i deler av området brukt et dagsverk på å lete etter insekter ved hjelp av manuelle metoder. Området ble på forhånd vurdert å kunne huse et varmekjært artsmangfold med innslag av rødlistearter. Spesielt ble det vektlagt å registrere artsmangfoldet av biller. Arealer med et slikt potensial ble derfor oppsøkt. Insektundersøkelsen har likevel karakter av å være relativt overfladisk og langt fra dekkende.

Tilgjengelige naturdatabaser og litteratur er gjennomgått for å samle eksisterende kunnskap om området, bl.a. Naturbase (Miljødirektoratet 2021) og Artskart (Artsdatabanken og GBIF Norge 2021).

Feltkartlegging i området ble utført av Anders Thylén (naturtypekartlegging) og Stefan Olberg (insekter). Datoer for befaringer var 28. mai (Olberg) og 28. august, 3., 15. og 22. september 2020 (Thylén). Noe data er også innsamlet i forbindelse med private turer i 2020-2021.

Det er i kartleggingen ikke lagt stor vekt på å beskrive grønnstruktur for øvrig, men det er avgrenset et par arealer med biologisk viktig grønnstruktur. Dette er brukt for å beskrive enkelte arealer med noe biologiske kvaliteter, men som ikke kvalifiserer til å kartlegges som naturtyper etter DN-håndboka.

2.2 Vurdering av vernekvaliteter i skog

Vurdering av verneverdi er gjort med utgangspunkt i skogarealene. Parkarealer og lignende er ikke vurdert i den sammenheng. Vurderingene er utført etter den mal for skogvernregistreringer fra Miljødirektoratet (Direktoratet for naturforvaltning 2007b), som har vært gjeldende fram til i år. Dette er, med små justeringer, den samme metoden som er anvendt i fase II av barskogsvernet. Systemet innebærer stjernesetting fra null til fire stjerner (fra «ikke verneverdig» til «nasjonalt verdifullt og svært viktig». Vurderingen baseres på følgende kriterier:

- Urørthet
- Dødvedmengde
- Dødvedkontinuitet
- Gamle bartrær
- Gamle løvtrær
- Gamle edelløvtrær
- Treslagsfordeling
- Vegetasjonsvariasjon
- Topografisk variasjon
- Rikhet
- Arter
- Størrelse
- Arrondering

I tillegg til vurdering av verneverdi blir det gjort en vurdering av i hvilken grad området oppfyller mangler i skogvernet (Blindheim et al. 2011, Framstad et al. 2017).

2.3 Behandling av data og prosjektets produkter

Alle data innsamlet i forbindelse med kartleggingen vil gjøres tilgjengelig i offentlige databaser for arter (Artsdatabanken og GBIF Norge 2021) og naturtyper (Miljødirektoratet 2021), i tillegg til i Bymiljøetatens egen database for naturtypedata. Rapporten i sin helhet vil være offentlig tilgjengelig fra Biofokus sin nettside, etter godkjenning fra oppdragsgiver.

3 Resultater

Figur 2. Vassdragsnatur med rik edelløvskog ved Gjersjøelva. Foto: Anders Thylén.

Naturen i området ved Ljanskollen / Stubljan / Mastemyråsen er variert, med gradienter fra elv/elvekanter til skrinne berglendt mark og fra fattige vegetasjonstyper til rike. De største biologiske verdiene har stor variasjonsbredde, og er knyttet til den gamle furuskogen, rik skog med både furu og edelløvtrær, store gamle trær, rike berg og vassdragsnatur. Området har samlet sett store naturverdier.

3.1 Naturtypelokaliteter

Kartleggingen i 2020-2021 har omfattet 26 lokaliteter som enten er blitt revidert eller er nykartlagte. Flere av de nye er skilt ut fra gamle lokaliteter. En gammel lokalitet er slettet. Fire gamle lokaliteter er videreført uten å vurderes på ny. Av de lokalitetene som er vurdert i 2020-2021, er fem vurdert som svært viktige (A-verdi), elleve som viktige (B-verdi) og ti som lokalt viktige (C-verdi).

De største arealene av verdifulle naturtyper er gammel furuskog, rik barskog (lågurfuruskog) og rik edelløvskog. Parkarealene på Stubljan (kartlagt som erstatningsbiotop på tresatt areal) og åpne bergflater (kartlagt som rik berglendt mark) dekker også betydelig areal. Antall og arealer av naturtyper vises i tabell 1. Oversikt over lokalitetene vises i tabell 2 og i kartet i figur 3.

Tabell 1: Antall og areal av naturtyper kartlagt i 2020-2021, fordelt på verdi.

Naturtyper	A-verdi	B-verdi	C-verdi	Areal (daa)
Erstatningsbiotoper på tresatt mark	1			24,91
Gammel boreal lauvskog			1	12,12
Gammel furuskog	1	2	2	168,49
Gammel granskog			1	2,2
Mudderbank		1		34,81

Rik barskog	1	1	2	56,17
Rik berglendt mark		2	3	14,41
Rik edellauvskog		2	1	39
Store gamle trær	1	2	1	2,93
Sum	4	10	11	355,1

Tabell 2: Oversikt over naturtypelokaliteter i undersøkelsesområdet.

Lokal ID / ID BN	Områdenavn	Naturtype	Utforming	Verdi	Kommentar
133 / BN00063976	Fiskevollbukta	Mudderbank	-	B	Revidert 2021
548 / BN00063853	Mastemyråsen sør	Rik barskog	Lågurtfuruskog	C	Revidert 2021
550 / BN00063998	Mastemyråsen nord I	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	B	Revidert 2021
338 / BN00064312	Ljanskollen	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	A	Revidert 2021
552 / BN00063989	Stubljan parklandskap	Erstatningsbiotoper på tresatt mark	Park	A	Revidert 2021
553 / BN00063990	Stubljan vest	Store gamle trær	Eik	A	Revidert 2021
495 / BN00063881	Mastemyråsen nord II	Rik berglendt mark	Rikt berg	B	Revidert 2021
496 / BN00063931	Mastemyråsen nord IV	Rik berglendt mark	Rik grunnlendt mark	B	Revidert 2021
239 / BN00063992	Mastemyråsen nord V	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	B	Revidert 2021
357 / BN00063993	Mastemyråsen nord III	Rik barskog	Lågurtfuruskog	B	Revidert 2021

1447 / BN00064009	Gjersjøelva II	Rik edellauvskog	Or-askeskog	B	Revidert 2021
565 / BN00064720	Mastemyråsen øst	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	C	Revidert 2021
616 / BN00064719	Mastemyråsen vest	Rik berglendt mark	Rik grunnlendt mark	C	Revidert 2021
1446 / N00063868	Gjersjøelva I	Rik edellauvskog	Gråor-almeskog	C	Revidert 2021
3155	Mastemyråsen sørøst	Gammel granskog	Gammel lavlandsgranskog	C	Nykartlagt 2020
3156	Mastemyråsen sørvest	Rik barskog	Lågurtfuruskog	C	Nykartlagt 2020
3157	Stubljan camping I	Store gamle trær	Ask	B	Nykartlagt 2020
3158	Hvervenbukta nordvest	Store gamle trær	Eik	B	Nykartlagt 2020
3159	Stubljan camping II	Gammel furuskog	Gammel lavlandsfuruskog	C	Nykartlagt 2020
3160	Ljansbrukveien 3	Store gamle trær	Eik	C	Nykartlagt 2020
3161	Ljanskollen sør	Rik barskog	Lågurtfuruskog	A	Nykartlagt 2020
3162	Ljanskollen øst	Rik edellauvskog	Rasmark-lindeskog	B	Nykartlagt 2020
3163	Ljanskollen nordøst	Gammel boreal lauvskog	Gammel lauvblandingsskog	C	Nykartlagt 2020
3164	Ljanskollen nord	Rik berglendt mark	Rik grunnlendt mark	B	Nykartlagt 2020
3165	Ljanskollen vest	Rik berglendt mark	Rik grunnlendt mark	C	Nykartlagt 2020
3427	Stubljan vest II	Store gamle trær	Eik	A	Nykartlagt 2020

555 / BN00063877	Hvervenbukta	Rik berglendt mark		C	Registrert 2014 Videreført
2270 / BN00112246	Ringskjærodden	Rik berglendt mark		C	Registrert 2014 Videreført
2271 / BN00112249	Ljansbruket	Rik berglendt mark		C	Registrert 2014 Videreført
641 / BN00027908	Gjersjøelva	Viktig bekke­drag		B	Registrert 2004 Videreført

Lokalitetene med A-verdi er altså furu- og blandingsskogslokalitetene på Ljanskollen, de største eikene ved Hvervenbukta samt parklandskapet på Stubljan. Som tidligere nevnt er det valgt å dele opp enkelte større lokaliteter i flere mindre. Det er spesielt lokalitet 338, som tidligere dekket alt skogareal på Ljanskollen, som er delt opp for bedre å kunne vise fordelingen av ulike naturtyper (og rødlistede naturtyper): Gammel furuskog, rik barskog, rik edelløvs­skog og rik berglendt mark.

Lokaliteter er stort sett avgrenset adskilt, men for de store eikene sør på Ljanskollen er lokalitet 3158 til dels overlappende med lågurtskogen i lokalitet 3161 da forskriftseiker også står innenfor skogkanten.

Lokalitet 3161 utgjør forøvrig en mosaikk av to rødlista naturtyper: lågurtfuruskog og lågurteikeskog. Det hadde vært mulig å dele disse opp, men det ville blitt veldig smått. I tillegg er furu stort sett dominerende også i de eikerike delene lengst ned i lokaliteten.

Én lokalitet forslås slettet fra naturbase. Det gjelder BN00064001 Mastemyrveien – E18. Dette er en skrotemark under brofestet til gangbrua med forekomst av rødlistearten hengepiggrø (NT). Arten vokser her fortsatt, men det vurderes at den heller kan ivaretas som artsforekomst enn naturtype.

Ljanskollen og Stubljan

Naturtyper per 2022

- Svært viktig
- Viktig
- Lokalt viktig
- Viktig grønnsstruktur

Figur 3: Naturverdier registrert i undersøkelsesområdet ved Ljanskollen og Stubljan. To kart i mindre skala vises i vedlegg 2.

3.2 Utvalgte og rødlistede naturtyper

Den utvalgte naturtypen hule eiker er registrert i tre naturtypelokaliteter, lokalitet 553 (A-verdi), 3158 (B-verdi) og 3160 (C-verdi). Lokalitet 553 er utvidet sammen med tidligere avgrensning i Naturbase. Lokalitet 3158 er nykartlagt, men lå tidligere innenfor den store furuskogslokaliteten på Ljanskollen (338).

Av rødlistede naturtyper forekommer lågurt-furuskog, som er rødlistet som sårbar (VU) under paraplybetegnelsen kalk- og lågurtfuruskog. Typen omfatter både de forholdsvis friske og produktive furuskogene på litt dypere morenejord som finnes bl.a. sør på Ljanskollen i lokalitet 3161 og på Mastemyråsen i lokalitet 357, og i tillegg de skinnere og mer tørkeutsatte furuskogspartiene på nesten nakent, men noe rikt berg eller berg overrislet av sigevann (lokalitet 357, 3154, 3156 og 548). Lågurtedellauskog (sårbar – VU), hovedsakelig dominert av lind, men stedvis med mye eik, finnes i skrenter langs østsiden av Ljanskollen i lokalitet 3162 og helt sør i lokalitet 3161. Frisk rik edellauskog (nær truet – NT) med alm, ask og lønn forekommer hovedsakelig langs Gjersjøelva, mens høystaude-edellauskog (nær truet – NT) med svartor, ask og alm hovedsakelig finnes i de flatere partiene lenger oppstrøms Gjersjøelva.

3.3 Viktig grønnstruktur

Området utgjør generelt biologisk viktig grønnstruktur både som kjerneområde og som korridor for dyre- og planteliv. Området som helhet bidrar til å binde sammen Svartskogplataet med Ljanselvdalen (og i forlengelsen Østmarka). Det er avgrenset totalt tre områder som viktig grønnstruktur i undersøkelsesområdet. Det er dels et stort furuskogsareal nordvest på Ljanskollen. Skogen her er per i dag ikke gammel nok til å inkluderes i naturtypelokalitet 338 med gammelskog. Arealet er likevel svært viktig i landskapsøkologisk sammenheng og en viktig del av helheten i furuskogsområdet på Ljanskollen.

Det er også avgrenset to mindre areal som viktig grønnstruktur langs vestsiden av Søndre Mastemyråsen. Der er det hovedsakelig skinn og åpen furuskog med innslag av nakent berg og åpen grunnlendt mark. Forholdene er for det meste fattige, men flekker med kalkrikt jordsmonn eller med påvirkning av kalkrikt sigevann forekommer spredt langsmed nesten hele lisiden. Foruten naturtypelokalitet 3156 er de rike partiene litt for spredt og oppsplitta for å kvalifisere som naturtype. Det er derfor valgt å vise de spredte kvalitetene her som biologisk viktig grønnstruktur. Det er avgrenset to slike områder i denne lisiden, et mindre område mot nord og et som strekker seg mot sørøst fra lokalitet 3156. I begge forekommer mindre flekker med den rødlista naturtypen lågurt-furuskog (stort sett lyng-lågurtskog etter NiN) og rik berglendt mark innimellom fattigere furuskog og fattigere berg.

Figur 4: Rik lågurt-furuskog på sørsiden av Ljanskollen, lokalitet 3161. Med svært grove furuer, død ved, og innslag av eik, lind og bøk. Foto: Anders Thylén.

3.4 Rødlistearter

Det er i alt registrert ca. 93 funn av 27 forskjellige rødlistearter. De fleste av funnene er innenfor naturtypelokaliteter, men enkelte er utenfor. For eldre funn er det ofte dårlig koordinatpresisjon, men mange av funnene er med stor sannsynlighet innenfor de aktuelle avgrensningene.

Tabell 3: Rødlistearter registrert i undersøkelsesområdet per desember 2021. Rødlistekategorier iht. Norsk rødliste for arter 2021: RE – regionalt utdødd; CR – kritisk truet; EN – sterkt truet; VU – sårbar; NT – nær truet; DD – datamangel; NE – ikke vurdert, NA – ikke egnet; LC – livskraftig (ikke rødlistet).

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn	Lokalitet / Kommentar
Karplanter	<i>Agrimonia eupatoria</i>	åkermåne	NT	1994	Hvervenbukta
Karplanter	<i>Erigeron acris droebachiensis</i>	drøbakbakkestjerne	NT	2016	3164

Karplanter	<i>Filipendula vulgaris</i>	knollmjørdurt	VU	2020	548
Karplanter	<i>Fraxinus excelsior</i>	ask	NT	2021	Mange steder
Karplanter	<i>Goodyera repens</i>	knerot	NT	1995	565
Karplanter	<i>Hypochaeris maculata</i>	flekkgrisøre	NT	2017	3164
Karplanter	<i>Lappula deflexa</i>	hengepiggrø	NT	2020	Under gangbru ved E6
Karplanter	<i>Monotropa hypopitys</i>	vaniljerot	NT	2019	3161
Karplanter	<i>Myosotis stricta</i>	dvergfglemmegei	VU	1998	3161 (trolig)
Karplanter	<i>Myosurus minimus</i>	muserumpe	EN	2019	555
Karplanter	<i>Poa remota</i>	storrapp	NT	2019	1446 (trolig)
Karplanter	<i>Primula veris</i>	marianøkleblom	NT	2020	3164
Karplanter	<i>Rosa spinosissima</i>	trollnype	VU	2001	Ikke spontan, forvillet
Karplanter	<i>Saxifraga granulata</i>	nyresildre	NT	2017	496, 555, 2270
Karplanter	<i>Saxifraga osloënsis</i>	oslosildre	NT	1999	496 (trolig)
Karplanter	<i>Saxifraga tridactylis</i>	trefingersildre	EN	1995	495 (trolig)
Karplanter	<i>Selinum carvifolia</i>	krusfrø	NT	2021	Ruderateng Fiskevollen
Karplanter	<i>Thymus pulegioides</i>	bakketimian	NT	2020	548, 496 (trolig), 1446, Hvervenbukta
Karplanter	<i>Tilia cordata</i>	lind	NT	2021	Flere steder
Karplanter	<i>Ulmus glabra</i>	alm	EN	2021	Flere steder
Lav	<i>Sclerophora pallida</i>	bleikdoggnål	NT	2020	552, 3157

Sopper	<i>Albatrellus subrubescens</i>	furufåresopp	NT	2019	338
Sopper	<i>Boletopsis grisea</i>	furugråkjuke	VU	2019	3161
Sopper	<i>Climacodon septentrionalis</i>	trappepiggsopp	VU	2006	552
Sopper	<i>Hypoxylon vogesiacum</i>	almekullsopp	NT	2020	1446
Sopper	<i>Pelloporus triqueter</i>	Filtkjuke	VU	2021	3161
Sopper	<i>Phellinus pini</i>	Furustokkjuke	NT	2021	Flere steder

Planter, lav og sopp

Det er flere steder rik karplanteflora knyttet til lysåpen noe tørkeutsatt lågurtfuruskog eller til nakent berg / grunnlendt mark. Eksempel på artsforekomster i disse miljøene er bakketimian (NT), drøbakbakkestjerne (NT), marianøkleblom (NT), flekkgrisøre (NT), oslosildre (NT), nyresildre (NT) og bakkemynte. Vaniljerot (NT) og nattfiol forekommer på sandrik jord i lågurtfuruskog. Det er flere litt eldre enkeltfunn i slike miljøer, som ikke er registrert senere, som trefingersildre (EN), åkermåne (NT) og dvergforglemmegei (VU). Andre karplantefunn er bl.a. knerot i gammel furuskog på Mastemyråsen og krusfrø (NT) på «ruderatenger» nær Fiskevollen. Muserumpe (EN) har en liten og noe utsatt forekomst ved strandbergene ved Hvervenbukta.

I rester av gammel kulturmark sør på Mastemyråsen ble det gjort et nytt funn av knollmjørdurt (VU) som ikke tidligere er påvist i området / nærområdene.

Av lav er det flere funn av bleikdoggnål (NT) på gamle asker i park- og parkområdene rundt Hvervenbukta og den gamle campingplassen.

Furustokkjuke (NT) har svært gode forekomster i den gamle furuskogen, spesielt i lokalitetene på Ljanskollen, men også spredt på Mastemyråsen. I de til dels kalkrike furuskogene sør på Ljanskollen er det også flere funn av markboende sopp, som furugråkjuke (VU) og furufåresopp (NT). I Artskart ligger også to funn fra 2021 av furufiltkjuke (EN). Vi har imidlertid samlet belegg fra denne forekomsten, og bestemt den gjennom mikroskopering (av T.H. Hofton) til å være filtjuke (VU).

Figur 5: Filtkjuke (VU) i lågurt-furuskog i lokalitet 3161 sør på Ljanskollen. Foto: Anders Thylén.

Insekter

Insektfaunaen i området er ikke godt undersøkt, og det var kun noen få artsfunn kjent fra området før denne undersøkelsen ble foretatt. Det eldre funnet som ligger på Artskart av den sårbare (VU) trebukken *Stenostola ferrea* er med all sannsynlighet en feilbestemt *Stenostola dubia* (LC / ikke rødlistet. Ellers ligger det i Artskart ingen funn av rødlistede insekter innenfor området, og det ble heller ikke påvist noen rødlistearter i denne undersøkelsen. Geithams som ble funnet i 2020 er nå gått ut av rødlista. Det er derimot bare tilfeldig at ikke noen insekter oppført på rødlisten ble påvist. Kartleggingen ble utført ved hjelp av slagghåving i vegetasjonen og leting under bark og på andre steder der insekter kan påvises. Det ble på befaringen påvist ca. 120 ulike insektarter, de fleste tilhørende billene. Alle funnene er tilgjengelig i Artskart.

De sør- og vestvendte sidene ned mot sjøen fra Ljanskollen, dels med engpreg og åpen, rik tørrmark, dels med tørr og varm furuskog med en del død ved, huser med all sannsynlighet en rekke rødlistede insektarter. Et par arter som tidligere stod på rødlisten ble påvist her. Likeså er det sannsynligvis flere rødlistede billearter knyttet til de mange hule edelløvtrærne i området. Som et eksempel har de store og hule asketrærne som står ned mot Hvervenbukta (del av lok. 552) en svært stor bestand av svart tremaur (flere 1000 individer observert i juni 2020), som er en nøkkelart i hule trær og som blant annet er vert for flere rødlistede biller. Også de fleste andre avgrensede naturtyper innehar helt sikkert enkelte rødlistede insekter.

3.5 Fremmede arter

Undersøkellesområdet ligger nær tettbebyggelse, veier og stor parkeringsplass, og det er svært mye ferdsel i området til fots, terrengsykling og motocross-kjøring (deler av Mastemyråsen). Det har også i perioder vært en del anleggsarbeid, i senere tid bl.a. ved oppgradering av turveien rundt Ljanskollen og ved etablering av sykkelfelt langs avkjørsel fra E18. All denne menneskelige aktivitet har ført til innførsel av fremmede arter mange steder i området. Mange av forekomstene er i tilknytning til veier, parkeringsplasser og arealer preget av menneskelig bruk, men det er også flere forekomster i og i nærheten av naturtypelokaliteter. Det kan bl.a. nevnes mongolspringfrø (SE) i den fuktige løvskogen inntil Fiskevollbukta, store forekomster av kanadagullris (SE) langs turveien rundt Ljanskollen (og grensende til flere av naturtypelokalitetene), og flere forekomster av fremmede mispler i rik lysåpen furuskog og på rik berglendt mark.

Det er ellers forekomster av parkslirekne og kjempeslirekne på Nordre Follo-siden av Gjersjøelvas nedre del, med risiko for spredning. Det er i Artskart registrert flere funn av kjempebjørnekjeks og hagelupin nær toppen av åsen på Ljanskollen, midt i furuskogen. Disse er med høyst sannsynlig feilregistrert.

Tabell 4: Funn av fremmede arter i området, hentet fra Artskart i november 2021. Det vises til beskrivelser for de enkelte lokalitetene (vedlegg 1) og til Artskart for mer informasjon. Kategorier fra fremmedartslisten: SE – svært høy risiko; HI – høy risiko; PH – potensielt høy risiko; LO – lav risiko; NK – ingen kjent risiko.

Artsgruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Kategori	Seneste funn	Lokalitet / Kommentar
Bløtdyr	<i>Helix pomatia</i>	vinbergsnegl	HI	17.06.2018	
Bløtdyr	<i>Potamopyrgus antipodarum</i>	vandrepollsnegl	SE	05.07.2004	
Karplanter	<i>Acer pseudoplatanus</i>	platanlønn	SE	15.09.2020	Mastemyr-åsen
Karplanter	<i>Amelanchier spicata</i>	blåhegg	SE	15.09.2019	
Karplanter	<i>Barbarea vulgaris</i>	vinterkarse	SE	01.12.2018	
Karplanter	<i>Berteroa incana</i>	hvitdodre	SE	01.12.2018	
Karplanter	<i>Bunias orientalis</i>	russekål	SE	27.06.2013	
Karplanter	<i>Chaenorhinum minus</i>	småtorskemunn	HI	03.07.1998	
Karplanter	<i>Cotoneaster divaricatus</i>	sprikemispel	SE	03.09.2020	496, 3164 m.fl.
Karplanter	<i>Epilobium ciliatum ciliatum</i>	ugrasmjølke	SE	01.12.2018	
Karplanter	<i>Fragaria moschata</i>	moskusjordbær	HI	01.12.2018	
Karplanter	<i>Heracleum mantegazzianum</i>	kjempebjørnekjeks	SE	09.06.2016	Obs. trolig feilbestemt

					eller feilplassert.
Karplanter	<i>Impatiens parviflora</i>	mongolspringfrø	SE	28.08.2020	3163
Karplanter	<i>Laburnum alpinum</i>	alpegullregn	SE	15.09.2019	
Karplanter	<i>Lactuca serriola</i>	taggsalat	SE	01.07.2020	
Karplanter	<i>Lupinus polyphyllus</i>	hagelupin	SE	03.09.2020	548
Karplanter	<i>Luzula luzuloides</i>	hvitfrytle	PH	12.10.1952	
Karplanter	<i>Malva moschata</i>	moskuskattost	HI	01.12.2018	
Karplanter	<i>Melilotus albus</i>	hvitsteinkløver	SE	01.12.2018	
Karplanter	<i>Parthenocissus inserta</i>	villvin	HI	15.09.2020	565
Karplanter	<i>Phedimus spurius</i>	gravbergknapp	SE	22.09.2020	
Karplanter	<i>Potentilla intermedia</i>	russemure	PH	24.06.1995	
Karplanter	<i>Rosa rugosa</i>	rynkerose	SE	01.12.2018	
Karplanter	<i>Sambucus racemosa</i>	rødhyll	SE	15.09.2019	3161 m.fl.
Karplanter	<i>Senecio viscosus</i>	klistersvineblom	SE	15.09.2019	
Karplanter	<i>Solidago canadensis</i>	kanadagullris	SE	15.09.2019	495, 3164 m.fl.
Karplanter	<i>Symphoricarpos albus laevigatus</i>	snøbær	HI	01.12.2018	

4 Vurdering av verneverdi

Figur 6. Undersøkt område ved Ljanskollen / Mastemyråsen, og areal som har potensial for å utgjøre et skogvernområde.

Vurdering av verneverdi er gjort samlet for Ljanskollen og nordre del av Mastemyråsen, som vurderes å kunne utgjøre et samlet verneområde fordelt på to avgrensninger, se figur 6. Søndre del av Mastemyråsen brukes til motocross-kjøring med løyper på kryss og tvers i terrenget, og naturen er sterkt påvirket av dette. Selv om det er biologiske kvaliteter enkelte steder i kantene, er denne delen som helhet ikke egnet for vern.

Et potensielt verneområde er omtrentlig avgrenset. Parkareal, veier etc. er valgt å holdes utenom, og arealet er avgrenset slik som det ville blitt foreslått for vern i f.eks. en utredning for «frivillig vern».

Vurderingen av vernekvaliteter nedenfor følger malen for beskrivelse av skogområder slik den er brukt i Narin (database for skogområder), men vurderingene er holdt noe mer kortfattet og forenklet.

Størrelse

Mulig verneareal er på ca. 432 daa. Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone. Det anslås at i underkant av 200 daa består av rike vegetasjonstyper, mens øvrig areal overveiende er fattig. Området får dermed * for størrelse, i grenseland mot **. Arrondering vurderes som god da avgrensningene består av hele koller med intakt topografi, med et lite minus for at det er delt på to avgrensninger som ikke henger sammen.

Kjerneområder

En relativt stor andel av avgrensningen dekkes av kjerneområder, fordelt på ca. ti lokaliteter. Gammel furuskog dekker størst areal, men også lågurt-furuskog og rik edelløvskog dekker betydelige areal. I tillegg inngår områder med rik berglendt mark. To skoglokaliteter har A-verdi, mens de fleste øvrige har B og enkelte C-verdi.

Vegetasjon / rikhet

Det anslås at i underkant av 200 daa består av rike vegetasjonstyper, som lågurtskog, bærlyng-lågurtskog og lyng-lågurtskog, eller svakt kalkrik grunnlendt mark / nakent berg. Øvrig areal består overveiende av fattige vegetasjonstyper som bærlyngskog, lyngskog og fattig berg. Av rødlistede

naturtyper forekommer kalk- og lågurtfuruskog, lågurt-edellauvskog og frisk rik edellauvskog. Det vurderes å være «en del» til «stort» innslag av rike vegetasjonstyper, hvilket gir **-***.

Skogstruktur og påvirkning

Denne overskriften dekker flere parametere. Mye av skogen kan betegnes som gammel og med god sijkning. For å være i lavlandet er det uvanlig stor andel gammel og grov furuskog. Mange furutrær er i alderen 250-300 år, men trolig finnes også eldre trær. Det er middels forekomst av død ved (mest furu), stående og liggende, men kontinuiteten i dødved er trolig lav. Treslagsfordeling er stor. Det er en del tekniske inngrep i form av gangveier og lignende, og slitasje fra ferdsel. Området scorer **-*** for urørthet, ** for dødvedmengde, * for dødved kontinuitet, *** for gamle bartrær, ** for gamle løvtrær og gamle edelløvtrær, *** for treslagsfordeling.

Artsmangfold

Det er funnet en del marklevende sopp knyttet til gammel og rik lavlandsfuruskog, som furugråkjuke (VU), furufåresopp (NT) og filtkjuke (VU). Trappepiggsopp (VU) og bleikdoggnål (NT) er funnet på trær i tilgrensende parkareal. Ask og i litt mindre grad alm (begge EN) forekommer i skrenter og partier med tykkere jordsmonn. Av karplanter er også oslosildre og drøbakbakkestjerne (begge NT) funnet på åpne berg i området. Signalarten furustokkjuke (NT) forekommer i sjeldent store tettheter. I rikere skog vokser karplanter som nattfiol, trollbær, krattfiol, bakkefiol og lakrismjelt, og svarterteknapp er tidligere registrert, mens det i partier også er blodstorkenebb-vegetasjon på rike berg og kantsoner. Det er gjort enkle insektundersøkelser (ikke brukt feller), men det er begrenset med interessante funn. Det vurderes likevel å være stort potensial for insekter grunnet fjordnær plassering, varmt og solrikt lokalklima (og region) og relativt mye død ved. Trolig er det noen titalls rødlistede insektarter som finnes innenfor området. Området får ** for arter.

Samlet vurdering

Området scorer relativt høyt på urørthet. På gammelskogparametere scorer det høyt på gamle bartrær og middels på gamle løvtrær/edelløvtrær og dødvedmengde, mens dødvedkontinuiteten er lav. Treslagsfordeling er god, mens vegetasjonsvariasjon vurderes som middels. Funn av rødlistearter knyttet til lavlandsfuruskog, rikmarksarter og ytterligere godt potensial for bl.a. insekter, gir middels god score på arter. Området er relativt lite, men i retning middels med tanke på andel rik lavlandsskog, og arrondering er god (men delt i to). Hovedkvaliteten i området er at det er en sjeldent godt bevart forekomst av gammel lavlandsfuruskog, til dels av rik type og med trær av store dimensjoner, med fjordnær og tettstedsnær plassering. Mye av området består også av solvarme sør- og vestvendte lisider med potensial for kravfulle varmekjære arter – spesielt av insekter. På bakgrunn av dette vurderes Ljanskollen / Mastemyråsen som regionalt verneverdig (**). Det er en relativt sterk (**), nærmere (***) enn (*).

Mangeloppfyllelse

Av mangelnaturtyper er det registrert 168 daa med gammel lavlandsfuruskog, 56 daa med lågurtfuruskog (inkludert innslag av eik) og 39 daa med edelløvskog. Dette gir høy oppfyllelse for viktige naturtyper. Av generelle mangler får området høy vekt for lavlandsskog, middels for høybonitetsskog og høy vekt for biologisk gammel skog, samlet høy dekning. Samlet gir dette høy mangeloppfyllelse.

5 Behov for hensyn og skjøtsel

Området er et godt bevart gammelskogsområde og mye brukt friluftsområde ved indre Oslofjord/Bunnefjorden. Området som helhet med turstier, parkområder, badeklipper, trafikkareal og parkeringsplasser, motocrossbane og urørt gammelskog har varierte naturverdier og mange bruksområder og interesser.

Som naturområde har området store verneverdier og stor betydning for biologisk mangfold. For å ivareta gammelskogs kvaliteten er det viktig at skogen får utvikles med naturlig skogdynamikk, at trær får bli gamle og dø, og at død ved spares på stedet. Død ved har nok tidligere til en viss grad blitt fjernet blant annet av hensyn til friluftslivet, og mengden død ved er dermed mindre enn den kunne ha vært. En del gamle og grove furutrær på god furubonitet, både sør og øst på Ljanskollen (spesielt lokalitet 3161, men til en viss grad også 338 og 3162) og nordvest på Mastemyråsen (lokalitet 357) vil trolig falle eller knekke om ikke veldig lenge. Det er essensielt for naturverdiene at disse trærne ikke fjernes, men får ligge der de faller. De kan kappes i to og flyttes til hver side i den grad de ligger over stier.

Omfattende ferdsel i området gir en del slitasje. Slitasjen er helt klart sterkest på Ljanskollen, mens gang- og sykkelveien over Mastemyråsen mer brukes som en transportstrekning for å komme ned til fjorden. Tidligere har nok slitasjen i stor grad vært begrenset til hovedstiene gjennom området, spredte bålplasser og strandsonen. De siste 10-15 årene har slitasjen spredt seg i området, med framfor alt terrengsykling langs nye stier, økt antall overnattinger og trolig økt antall mennesker som generelt bruker området. Svak slitasje i furuskog med sandrike løsmasser vil trolig ikke være negativt, men brede og svingete sykkelstier med dype spor vil ha negativ effekt. Bymiljøetaten har satt opp skilt om at sykling etc. bør skje langs hovedstiene, men dette blir trolig i begrenset grad respektert. Tiltak for enda bedre styring av ferdselen til hovedstiene, eventuelt også begrensinger hva gjelder terrengsykling, bør vurderes. Deler av Mastemyråsen brukes også til motocross-kjøring. Det er generelt ikke gammel skog i disse delene, men slitasjen er opplagt stor. Et par naturtypelokaliteter er blitt negativt påvirket av dette, framfor alt 548 som trolig har fått arealet vesentlig redusert grunnet motocross-kjøringen.

For lokaliteter med åpne tørrberg har arealet trolig minsket de siste tiårene ved at åpne partier gror igjen med oppslag av furu, bjørk og andre boreale løvtrær. Historisk har skogene trolig vært åpnere og påvirket av beite, til dels også eldre hogster knyttet til Ljansbrukets aktivitet. Faktorer som tørke og lite næringstilgang har medført at gjengroingen har gått sakte. Med mange tiårs utvikling av høyere og tettere tresjikt, skygge og oppbygging av humus er det trolig at gjengroingen i kantene og flekkvis ute på åpne arealer har akselerert. For å opprettholde naturkvalitetene knyttet til åpne berg og tørrbakker foruten på de mest tørkeutsatte flekkene, vil det trolig være noe behov for rydding av oppslag. Det gjelder f.eks. lokalitetene 495 og 496 på Mastemyråsen, og i noe mindre grad 3164 og 3165 på Ljanskollen. Oppslag av boreale løvtrær og til dels ask, ung furu og eventuelle fremmede arter bør prioriteres å ryddes på disse lokalitetene, mens rosebusker, rognasal og lignende stedegne busker heller bør få stå.

Fremmede arter er et problem enkelte steder, f.eks. langs stien inntil lokalitet 3164 nord på Ljanskollen, hvor det er store bestander med kanadagullris og mindre forekomster av fremmede mispler og rødhyll. Syrin er en problemart sørvest på Ljanskollen (lokalitet 3165). Mongolspringfrø er under etablering i det friske/fuktige skogpartiet nær Fiskevollbukta (lokalitet 3163). De nevnte fremmedartsforekomstene bør prioriteres for bekjempelse.

Parkområdene skjøttes trolig greit per i dag. Regelmessig styving / beskjæring av lindealléen ser ut til å fungere bra. Det arbeides også med å fristille de store eikene i sør og å rydde i plantede buskkratt rundt disse. Det er viktig også å tenke på å spare dødved fra disse store trærne (beskjæring bør begrenses til det som er strengt nødvendig av sikkerhetshensyn ved turvei m.m.). Døde greiner som faller ned eller ev. må kuttes av sikkerhetsgrunner bør få bli liggende på bakken, gjerne på et soleksponert sted nær treet.

Publikum bør få mer informasjon om naturverdiene og nødvendige hensyn til disse på Ljanskollen med omegn, f.eks. ved å lage informasjonsskilter.

6 Referanser

- Appelgren, L. 2014. Utvidelse av Stubljan camping, Oslo kommune – Kartlegging av naturmangfold. Ecofact rapport 359.
- Artsdatabanken. 2018a. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fremmedartslista2018>
- Artsdatabanken. 2018b. Norsk rødliste for Naturtyper 2018. <https://www.artsdatabanken.no/rodlistefornaturtyper>
- Artsdatabanken. 2021. Norsk rødliste for arter 2021. <https://artsdatabanken.no/lister/rodlisteforarter/2021/>
- Artsdatabanken og GBIF Norge. 2021. Artskart - internettportal for artssøk. <http://artskart.artsdatabanken.no/>
- Bjørndalen, J. E. og Brandrud, T. E. 1989. Verneverdige kalkfurskoger. Landsplan for verneverdige kalkfurskoger og beslektede skogstyper i Norge. DN-rapport 1989 - 10, s.148.
- Blindheim, T., Bendiksen, E., Olsen, K. M., et al. 2003. Kartlegging av naturtyper i Oslo kommune 2002. Siste Sjanse-notat 2003-2, s.63. http://lager.biofokus.no/sis-rapport/sistesjansenotat_2003-2.pdf
- Blindheim, T., Thingstad, P. G. og Gaarder, G. 2011. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. Dekning av naturtyper og arter. NINA Rapport 539, s.340. <http://www.nina.no/archive/nina/PppBasePdf/rapport/2011/539.pdf>
- Bymiljøetaten Oslo kommune. Naturdatabase for Oslo.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2007a. Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13. 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). DN-håndbok 13. https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/dirnat2/attachment/54/handbok-13-080408_low.pdf
- Direktoratet for naturforvaltning. 2007b. Naturfaglige registreringer i skog: Mal for metodikk og rapportering. Page 9. Miljødirektoratet, juni 2007.
- Framstad, E., Blindheim, T., Granhus, A., et al. 2017. Evaluering av norsk skogvern i 2016. Dekning av mål for skogvernet og behov for supplerende vern. NINA Rapport 1352, s.154. <https://brage.nina.no/nina-xmloi/bitstream/handle/11250/2441926/1352.pdf?sequence=4&isAllowed=y>
- Korsmo, H. og Svalastog, D. 1993. Inventering av verneverdig barskog i Akershus og Oslo. NINA oppdragsmelding 227, s.1-128.
- Miljødirektoratet. 2014. Planlegging av grønnstruktur i byer og tettsteder Veileder M-100. s.104. <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M100/M100.pdf>
- Miljødirektoratet. 2015. Utkast til reviderte faktaark frå DN-håndbok 13. Naturtyper på land og i ferskvann. Miljødirektoratet.
- Miljødirektoratet. 2021. Naturbase. <http://kart.naturbase.no/>
- Oddane, B. H. 2017. Kartlegging av naturmangfold i forbindelse med en planlagt utvidelse av Stubljan camping - Nordre Mastemyrås. Ecofact rapport 600.
- Thylén, A. 2014. Naturverdier i planområde ved Ljansbruket, Oslo og Oppegård kommuner. BioFokus-notat 2014-33. <http://lager.biofokus.no/biofokus-notat/biofokusnotat2014-33.pdf>
- Wesenberg, J. 1995. Botanisk undersøkelse av Mastemyråsen. Rapport 2. Norsk Botanisk Forening, Østlandsavdelingen.

7 Naturtypebeskrivelser

133 Fiskevollbukta

Mudderbank – Verdi: B Areal : 34,81 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Terje Blindheim 01.06.2000, og omfattet da i tillegg til elveutløpet og gruntvannsområdene, omkransende skog og strandberg. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Avgrensning endret til å kun omfatte vannmiljøene, mens landarealet er avgrenset som egne naturtypelokaliteter. NIVA har en referansestasjon for algevegetasjon på sørsiden av utløpet (Moy og Walday 1997).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Ljanselvas utløp i Fiskevollbukta i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Biotopen er en liten frodig lomme som er inneklemt mellom Mosseveien og Ljanskollen. Den omkranses av tett, grov skog, artsrike strandberg og sandstrender i området hvor Ljanselva renner ut i sjøen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter Ljanselvas og Lusetjernbekkens utløp, og består av to kortere bekke/elveløp, mudderbanker ved disse, noe grusstrand og gruntvannsarealer i sjø.

Artsmangfold: Interessant område for fugler og flora som er knyttet til fuktige miljøer. Langs elveutløpet er det en del bergvegger som gir potensiale for fuktighetskrevede lav og moser. Området har en forholdsvis rik og variert flora (Wischmann 1984). Lokaliteten er viktig for spurvefugl og vade-, måke- og andefugler. Vintererle og strandsnipe bruker området i hekketid. Det samme gjør gravand, fiskemåke og hettemåke m.fl. Måker, ærfugl, siland m.fl. bruker området for fødesøk året rundt. Mer sjeldne arter som lomvi, alke, bergand og sjøorre bruker området mer sporadisk under trekk og vinterstid.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten ligger tett innpå Mosseveien og turveier i området. Nærområdet er mye brukt til alle årstider, og på sommeren er det mye bading her, til og fra også fiske.

Fremmede arter: Stillehavssøsters forekommer i området. På land er det registrert mongolspringfrø i kantskogen.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Ljanselvavassdraget, med store naturverdier oppstrøms, knyttet til vilt og naturtyper. Den ligger også i et område ved Ljanskollen med store naturverdier på landskapsnivå, knyttet til gammel og rik skog, store trær og rike berg.

Verdivurdering: Området har stor betydning, ikke minst som viltbiotop, og i sammenheng med Ljanselvavassdraget forøvrig. Den vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Stillehavssøsters bør bekjempes. Forøvrig er det viktig å unngå fysiske inngrep i området, eller å gjøre tiltak som påvirker hydrologien.

.....

239 Mastemyråsen nord V

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: B Areal : 21,16 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995), og er videre vurdert av Appelgren (2014) og Oddane (2017). Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Avgrensningen er i 2021 utvidet til å sammenbinde flere av Ecofact sine lokaliteter fra 2014 og 2017.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord på Mastemyråsen nær Hvervenbukta i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, i en vestvendt og nordvestvendt lise. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av tynne morenelag og til dels nakent berg. Lokaliteten grenser mot to andre naturtypelokaliteter i vest, BN00063993 (lågurfuruskog) og BN00063931 (rikt berg).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som gammel furuskog med utforming lavlandsfuruskog. Kartleggingsenheter etter NiN er bærlyngskog og lyngskog. Furu er dominerende treslag, med innslag av gran og boreale løvtrær. Det er noe einer, men ellers lite busksjikt.

Artsmangfold: I felt- og bunnsjikt er det funnet bl.a. klokkevintergrønn og putevrimose. Det er ikke registrert noen spesielle arter knyttet til gammel furu eller død ved, men potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. vedboende sopp og insekter vurderes som relativt bra.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er fleraldret og flersjiktet. Det er høystammet furuskog med til dels svært grove dimensjoner (furu på rundt 60 cm stammediameter) i de produktive sidene. Mange av trærne har utviklet skilpaddebark. Det er spredt med gadd og læger, både av furu og gran. Noen skjortegraner finnes også.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmedarter i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og

naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Den største og best utviklede furugammelskogen på Mastemyråsen, spesielt sett i sammenheng med den tilgrensende lågurtfuruskogen i vest. Iht. utkast til faktaark for naturtypen scorer lokaliteten middels på størrelse (sett i sammenheng med tilgrensende furuskogslokalitet) og på tilstand, og lavt på arter. Den vurderes samlet som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene.

.....

338 Ljanskollen

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: **A** Areal : 117,1 daa

Innledning: Områdebeskrivelse først lagt inn av Terje Blindheim den 28.11.2000, modifisert av Kjell Isaksen 06.09.2011 (basert på brev fra Siste sjanse etter befaring i området 21.4.1998). Grensejusteringer i sør ble også gjort i 2017 av Kjell Isaksen ved at de eikedominerte delene ble skilt ut og inkludert i en lokalitet med store gamle trær. Lokaliteten er sist oppdatert av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Den opprinnelige lokaliteten er nå delt opp, ved at de rikere furuskogene, edelløvskogen og et par mindre flekker med rikt berg er skilt ut som egne lokaliteter. Tidligere vurderinger: Bjørndalen og Brandrud (1989b): Små områder med urterik furuskog i mosaikk med ellers fattig lyngfuruskog. Skogkløver kan være en dominerende art i disse kantpregede furuskogene. Bestandene er for fragmentariske til å være verneverdige. Wesenberg (1995) fremhever at det i tillegg til furuskog også er et innslag av edelløvskog, bergvegger med rik moseflora på østsiden, samt fragmenter av tørrberg og tørrbakkeflora på vestsiden av åsen ned mot sjøen. NISK: Tidligere er Ljanskollen vurdert av Norsk institutt for skogforskning (NISK) som lokalt verneverdig (*) i første runde av barskogverneplanen (Korsmo & Svalastog 1993). I denne rapporten konkluderes det: "Ljanskollen er et estetisk fint furuskogsområde med gamle trær. Slik skog er nå svært sjelden. I dette tilfellet har skogen en friluftsmessig betydning i et friområde med badestrand. På grunn av inngrep i form av veier og stedvis sterk slitasje er det undersøkte området bare et lokalt verneverdig spesialområde (*)." Siste sjanses vurdering av området: Lavtliggende gammel furuskog på relativt god bonitet er svært sjelden i Oslo/Akershus, og Ljanskollen utgjør trolig et av de viktigste områdene av slik skog omkring Oslofjorden. Boniteten varierer, men en stor andel av området er middels og til dels høy bonitet med grovvokst og gammel furuskog. En stor andel av furuene er hule, og det er merker etter et stort antall svartspetthekkinger.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Ljanskollen mellom Mosseveien og fjorden i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den utgjør hoveddelen av kollen, og har varierende eksponering. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av tynne morenelag og til dels nakent berg. I overgangen mot andre lokaliteter i sør og øst kommer det inn tykkere jordlag.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen omfatter gammel furuskog av lavlandstype. Kartleggingsenheter etter NiN er hovedsakelig bærlyngskog og lyngfuruskog, selv om mindre flekker med rikere skog og med nakent berg kan forekomme.

Artsmangfold: Det er registrert en del sopp knyttet til gammel furuskog, bl.a. furufåresopp (NT). Det er også uvanlig store forekomster av signalarten furustokkjuke (NT). Lokaliteten er en generelt god fuglebiotop, bl. a. for svartspett og grønnspett, og for skogdue som hekker i gamle svartspetthull i grove furuer (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus 1998). Området har trolig stor verdi for en rekke til dels sjeldne arter knyttet til gammel lavtliggende furuskog, særlig er en rekke rødlistede insektarter knyttet til slik skog på lokaliteter med høy temperatur. Et stort antall av disse artene er samtidig avhengige av stående og liggende døde trær.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er mange gamle og grove trær i lokaliteten. NISK har anslått alderen på grovvokste furutrær til ca. 300 år. Ved befaring i 2020 ble det også telt årringer på stubber til 270-300 år. I partier er det en god del død ved, både stående og liggende, men mengden kunne trolig vært større om det ikke var blitt ryddet vekk. Det er en del slitasje fra stier, bålbrekking etc., og slitassen har økt i senere år med terrengsykling i området, samt økt tilrettelegging og dermed økt bruk.

Fremmede arter: Rødhyll (SE) er registrert et par steder.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Stort areal med gammel og grovvokst lavlandsfuruskog med relativt mye død ved. Dette er en meget sjelden skogtype som har stor betydning for en rekke sjeldne og truede arter. Selv om området ikke nådde opp i den nasjonale verneplanen, er det viktig å vektlegge den lokale verneverdien som NISK påpeker i sin

rapport. Slik gammel og velutviklet furuskog i lavlandet er svært sjelden, og området ville trolig blitt vurdert høyere opp i dag (Thylén 2021). Iht. faktaark scorer lokaliteten høyt på størrelse, og middels-høy på tilstand og arts mangfold (spesielt sett i sammenheng med øvrige skoglokaliteter på Ljanskollen). Området er dermed gitt verdi som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør generelt overlates til fri utvikling, og naturverdien reduseres sterkt dersom gamle og døde trær fjernes. Trær med stor risiko for å falle over steder hvor det ferdes mye folk (badestranda) kan felles inn i biotopen. Det anbefales sterkt at gamle trær, døde trær og død ved får forbli i området. Hvis likevel hensynet til sikkerheten langs de mest brukte stiene tilsier at noe lokal rydding er nødvendig her, anbefales at dødt trevirke fra slik rydding blir liggende i skogen. Utenom stiene burde det ikke komme i vesentlig konflikt med bruken av området til friluftsliv å la skogen stå helt urørt. Ferdsel bør kanaliseres til hovedstiene, og etablering av nye sykkelstier bør unngås.

.....

357 Mastemyråsen nord III

Rik barskog – Lågurtfuruskog Verdi: B Areal : 9,35 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995), og ble videre vurdert av Oddane i 2017. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nord på Mastemyråsen nær Hvervenbukta i Søndre Nordstrand bydel, i en vesthelling straks ovenfor veien. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Terrenget består av et søkk med relativt tykke morenelag under en rasskrent, og ryggpartier med tynt og usammenhengende jorddekke ovenfor og nord for skrenten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik barskog av undertypen lågurtfuruskog. I forskningen er det produktiv lågurtskog/bærlyng-lågurtskog domnert av høystammet furu. Løvtrær som hassel, alm, spisslønn, ask, bjørk og lind danner et relativt tett yngre/lavere sjikt. Det er ganske skyggefullt og feltsjiktet til dels dårlig utviklet. På platået ovenfor er det skrinne og glissen svak lyng-lågurtskog dominert av furu, med innslag av rikere tørrbergpartier. Lågurtfuruskog er rødlistet som en sårbar (VU) naturtype.

Arts mangfold: I den produktive delen forekommer lågurtarter som korsved, fingerstarr, skogfiol, knollerteknapp, snerprørkvein og liljekonvall, i tillegg til de nevnte edelløvtrærne. Furustokkjuke er funnet på noen trær i øvre del. I de skrinne delene forekommer en del noe basekrevende busker og tørrbergarter, som rognasal, prikkperikum, svartburkne, blåknapp, hårsveve, storblåfjær, putehårstjerne og granmose. Potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter vurderes som relativt bra.

Bruk tilstand og påvirkning: I de produktive delene er det en høystammet furubestand med til dels svært grove dimensjoner. Det er ikke foryngelse av furu. Wesenberg (1995) mener at bestandet kan utgjøre en rest av overstandere fra en tidligere havnehage/beitehage til Ljansbruket. Bestandet har grov furu på 50-70 cm stammediameter. Det er noe liggende død ved av både furu og gran i denne delen. Det er også enkelte stubber fra at trær er tatt ut, og det er ryddet sammen noen hauger med kvist. I den skrinne delen over skrenten har furuene mindre dimensjoner, men det er trolig en del eldre trær, og dessuten noen gadd.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Relativt liten lokalitet med truet naturtype. Sjeldent storvokst furuskog på produktiv mark. Iht. utkast til faktaark gis lokaliteten lav vekt for størrelse og arter, og middels for tilstand og habitatkvalitet. Den havner da i grenseland mellom lokalt viktig og viktig. Med vekt på at den er del av et større areal med gammel furuskog, og at det finnes flere lokaliteter med rik lågurtfuruskog i landskapet vurderes den samlet som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. Hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene. På lang sikt vil de nedre delene av lokaliteten trolig endres mot edelløvsog, når de gamle furuene faller.

.....

495 Mastemyråsen nord II

Rik berglendt mark – Rikt berg Verdi: B Areal : 5,22 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg i 1995, og er senere vurdert av Oddane i 2017. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel, i sørvestskrenten av Nordre Mastemyrås. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet er stort sett borte, og det er stort sett nakne vestvendte bergflater overrislet av rikt sigevann.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark av undertypen rike berg. Bergene er tørkeutsatt, men har et sesongfuktig preg med periodevis overrisling av sigevann. Berggrunnen i seg selv er fattig, men sigevannet gir lokalt rike forhold. Kartleggingsenheter etter NiN er en mosaikk av uttørkingseksponerte / lite uttørkingseksponert og svakt intermediære / litt kalkrike berg, og tilsvarende intermediær / svakt kalkrik grunnlendt mark. I partier er det glissent tresjikt av furu og boreale løvtrær.

Artsmangfold: Området har en rik tørrbakkevegetasjon med mange lyskrevende og til dels basekrevende arter som blodstorkenebb, nyresildre, katterot, mattesveve, prikkperikum, kantkonvall, lodnebregne, svartburkne, olavsskjegg, fjellrapp, flattrapp, hvitbergknapp, engtjæreblom, vårskrinneblom, vårbendel og bakkemynte. Furustokkjuke er registrert på gammel furu.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er noe gjengroing i deler av lokaliteten ved at oppslag av løv og furu gir skygge og sakte sprer seg fra flekker med dypere jordsmonn. En gangvei kanter området på oversiden i øst, og det er noe ferdsel og bruk av området.

Fremmede arter: Kanadagullris (SE) er registrert med en liten bestand.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Relativt stor lokalitet med nakent berg og sigevannspåvirket og forholdsvis artsrik vegetasjon. Iht. faktaark får lokaliteten middels vekt for artsamangfold (ca. 15 kjennetegnende arter), tilstand, fremmedartspåvirkning og middel-stor for størrelse. Den får dermed verdien viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Kanadagullris bør lukes før den sprer seg ytterligere. Noe rydding av ungt løv- og furuoppslag kan gjerne utføres med noen års mellomrom, for å forhindre gjengroing.

.....

496 Mastemyråsen nord IV

Rik berglendt mark – Rik grunnlendt mark Verdi: B Areal : 2,55 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995) og senere vurdert av Oddane (2017). Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Avgrensning er vesentlig endret ved siste revisjon, fordi nordre deler av den gamle avgrensningen i dag har skogdekke og lite åpen mark, og er dermed overført til lokalitet 030110357/BN00063993.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel, i vestskrenten av Nordre Mastemyrås. Den ligger mellom turveien i øst (og litt ovenfor den) og går ned til Ljansbruveien i vest. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet er i hovedsak borte, og det er stort sett nakne vestvendte bergflater overrislet av rikt sigevann. Vest for turveien er det en flate med fyllmasser og ugresspreget vegetasjon som er holdt utenom avgrensningen. Lokaliteten grenser til andre naturtypelokaliteter (furuskog) i nord og øst).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark av undertypen rike berg. Bergene er tørkeutsatt, men har et sesongfuktig preg med periodevis overrisling av sigevann. Berggrunnen i seg selv er trolig fattig, men sigevannet gir lokalt rike forhold. Kartleggingsenheter etter NiN er en mosaikk av uttørkingseksponerte / lite uttørkingseksponert og svakt intermediære / litt kalkrike berg, og tilsvarende intermediær / svakt kalkrik grunnlendt mark. I partier er det glissent tresjikt av furu og boreale løvtrær.

Artsmangfold: Området har en rik tørrbakkevegetasjon med mange lyskrevende og til dels basekrevende arter som blodstorkenebb, prikkperikum, skogkløver, bergørkvein, storblåfjær, lodnebregne, svartburkne, mattesveve, blåknapp, knegras, nyresildre (NT), fagerklokke, blåkoll, knollerteknapp, hvitbergknapp, engknoppurt og katterot. I følge Artskart har Wesenberg i perioden 1998-1999 også registrert oslosildre (NT), krusfrø (NT), bakketimian (NT) og vill-lin, som er mer basekrevende arter. Disse registreringene er med noe dårlig koordinatpresisjon, men er trolig innenfor lokaliteten. Fra tidligere naturtypebeskrivelse er det også nevnt

kantkonvall, olavsskjegg, fjellrapp, flatrapp, engtjæreblom, vårskrinneblom, vårbendel og bakkemynte, men uklart om innenfor ny avgrensning.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er noe gjengroing i deler av lokaliteten ved at oppslag av løv og furu gir skygge og sakte sprer seg fra flekker med dypere jordsmonn. Som nevnt er det en utfylling med tilførte masser fra turveien, som også gir noe nærings- og mineralsig inn i lokaliteten.

Fremmede arter: Sprikemispel (SE) er registrert med spredte enkeltplanter. Syrin finnes også i området.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Lokaliteten er relativt liten og noe preget av gjengroing. Det er relativt artsrikt med ca. 20 kjennetegnende arter og to-fire rødlistearter. Iht. faktaark får lokaliteten middels-stor vekt for artsmangfold, middels for fremmedartspåvirkning og størrelse, og lav-middels for tilstand. Den får dermed verdien viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Sprikemispel og syrin bør ryddes vekk før de sprer seg ytterligere. For å forhindre og motvirke gjengroing bør noe rydding av ungt løv- og furuoppslag utføres med noen års mellomrom.

.....

548 Mastemyråsen sør

Rik barskog – Lågurtfuruskog Verdi: **C** Areal : 5,43 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Jan Wesenberg i 1995. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Avgrensning er vesentlig redusert i størrelse, da naturverdiene i mye av området er redusert grunnet motocross-virksomhet. De mest påvirkede delene er tatt ut av lokaliteten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, helt inntil kommunegrensa mot Nordre Follo. Området består av en sørvendt skrent med lågurtvegetasjon som er påvirket av rikere sigevann.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik barskog av typen lågurtfuruskog. Nederst i sørøst er det engpreget vegetasjon, nesten "furuhagemark". Kartleggingsenheter etter NiN er svak bærlyng-lågurtskog, svak lyng-lågurtskog og nederst i sørøst bærlyng-lågurtskog. Det er lokale innslag av rik berglendt mark. Lågurtfuruskog er rødlistet som sårbar iht. Norsk rødliste for naturtyper.

Artsmangfold: Furu er klart dominerende treslag, med noe innslag av gran og boreale løvtrær. Lågurtarter som fingerstarr, knollerteknapp, legeveronika og snerprørkvein forekommer spredt. På bergknauser vokser arter som sølvmyr, blåklokke, lodnebrege, engtjæreblom, smørbutikk og kattefot. På tørrengmark i sør vokser knollmjødurt (VU), kantkonvall og lakrismjelt, og her er tidligere registrert bakketimian (NT).

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er forholdsvis åpen og relativt ensjettet, Det er motocross-aktivitet i området, kjøring, markering av baner m.m. De mest slitte delene er tatt ut av lokaliteten, men det er i partier slitasje også innenfor.

Fremmede arter: Det er funnet et par busker av sprikemispel (SE).

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Liten lokalitet med rik furuskog og rike åpne partier. Knollmjødurt (NT) og er sjelden på østsiden av fjorden og utenfor kalkområdene i Oslo. Slitasje fra motocross-aktivitet. Samlet vurderes lokaliteten som lokalt viktig (C-verdi), hvilket er en nedgradering fra tidligere (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør hovedsakelig få stå urørt. Ungt oppslag av løv- og bartrær i "hagemarka" og rundt rikere bergknauser kan gjerne ryddes vekk. Motocross-aktiviteten bør holdes utenfor avgrensningen.

.....

550 Mastemyråsen nord I

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: **B** Areal : 11,57 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995). Den er også vurdert av Oddane (2017) Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sentralt på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel, på et høydeparti i svak vesthelling. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av tynne morenelag og til dels nakent berg.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som gammel furuskog med utforming lavlandsfuruskog. Tidligere brann i området gjør at lokaliteten skiller seg ut i landskapet. Kartleggingsenheter etter NiN er bærlyngskog og lyngskog. På berg er skogen skrin, mens det er noe mer frodig der det er noe jordsmonn. Furu dominerer i øvre tresjikt, mens det er et yngre og lavere sjikt av furu og bjørk.

Artsmangfold: Det er registrert flere insektarter knyttet til dødved av furu, men ingen rødlistete. Det er god forekomst av vårbendel her og i nærområdet, som er en sørøstlig art med nordgrense i Oslo. Potensialet for sjeldne/truede arter av bl.a. insekter knyttet til død furuved vurderes som bra. Svartspett, skogdue og nattraavn er observert i området de siste årene.

Bruk tilstand og påvirkning: Furuskogen er eldre, med en god del gamle og grove trær. Store deler av området brant for et par tiår siden. I de brente delene er skogen klart tosjujkt, med overstandere av furu (med brannmerker) og en yngre og relativt tettvokst suksessjon av furu og bjørk. Området har spredte branngadd, læger og eldre trær. I søkket mot vest er det bedre bonitet og furuer av til dels store dimensjoner.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i området.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtyperlokalteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Den gamle avgrensningen i Naturbase var satt til B-verdi, mens Oddane (2017) vurderte lokaliteten til C-verdi. Iht. faktaark for naturtypen scorer lokaliteten lavt på størrelse og arter, og middels på tilstand. Lokaliteten er i grenseland mellom C og B, men med vekt på at brent furuskog med dødved i solvarm eksposisjon er sjeldent og har stor artspotensiale vurderes den som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene.

.....

552 Stubljan parklandskap

Erstatningsbiotoper på tresatt mark – Park Verdi: A Areal : 24,91 daa

Innledning: Området ble først lagt inn av Terje Blindheim den 28.11.2000. Sist oppdatert av Anders Thylén og Stefan Olberg (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Avgrensningen er revidert til å omfatte flere delområder (fordelt på tre avgrensninger), og det er bl.a. inkludert en rekke asketrær mot veien som Kjell Isaksen i 2019 beskrev som egen lokalitet (030112645).

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Stubljan, fra parkeringsplassen og ned mot badeplassen ved Hvervenbukta i Søndre Nordstrand bydel.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten omfatter et parkanlegg med et stort antall gamle og hule trær, kartlagt som naturtypen erstatningsbiotop på tresatt mark, utforming park. Her finnes store lindealléer ved parkeringen, grupper av gammel lind, et par hasselalléer i sør, og flere frittstående ask, lind og spisslønn. Det er svært mange grove trær med mindre eller større hulheter. Enkelte er helt innhule.

Artsmangfold: Trappepiggsopp (VU) er tidligere registrert på gammel lind nord i området. Bleikdoggnål (NT) er registrert på flere asker. Det er generelt god potensial for sjeldne/truede arter av både sopp, lav, moser og spesielt insekter knyttet til gamle og hule trær. Det er bl.a. observert svært store mengder av svart tremaur (en nøkkelart for mange rødlistearter) på noen asketrær rundt verkstedene. Skogdue som hekker på Ljanskollen like ved, utnytter kanskje også hule trær i parkområdet (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus 1998). Trollnype (VU) ble registrert i området i 2001, men den vurderes her å være en forvillet hagebusk.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten består av restene av parkanlegget til det gamle Ljansgodset. Området blir parkmessig skjøttet med plenklipping etc. og beskæring/styving av de gamle trærne langs parkeringsplassen. Området er svært mye brukt som friområde.

Fremmede arter: Det er en del hagebusker, bl.a. alpegullregn (SE) og syrin, i området, men lite som påvirker de store trærne.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtyperlokalteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Stort område med mange gamle, grove og hule trær. Forholdsvis få artsfunn (én VU- og én NT-art) per i dag, men området har svært godt potensial for krevende og rødlistede insekter. Lokaliteten skårer

høyt på størrelse, middels-høyt på rødlistearter og annet artsmangfold. Med vekt på potensial for rødlistearter vurderes den samlet som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: De trærne som styves bør fortsatt styves. Gamle trær må få stå i fred til de faller, men kan ev. sikres om det er behov for det. Døde trær som faller bør legges igjen i nærområdet/skogkanten. Det kan evt. etableres en trekirkegård for dette.

.....

553 Stubljan vest

Store gamle trær – Eik Verdi: **A** Areal : 1,16 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Biofokus i perioden 2000-2004. Avgrensning og lokalitetsbeskrivelse ble oppdatert av Kjell Isaksen 11.01.2017, etter opplysninger fra Tore Næss i Bymiljøetaten, og ble da utvidet til å omfatte et større areal med tre store og en rekke mindre eiker. Avgrensning og lokalitetsbeskrivelse sist oppdatert av Anders Thylén og Stefan Olberg (Biofokus) etter befaringer i 2020. Isaksens avgrensning er nå delt på flere lokaliteter med forskriftseiker. Denne avgrensningen tilsvarer den opprinnelige, og omfatter den største av eikene ved Hvervenbukta.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på friområdet Hvervenbukta, i tilknytning til det gamle Ljansgodset, i sørenden av Ljanskollen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en svær frittstående eik. Den er i overkant av 4 m i omkrets og har en imponerende krone. Tilstanden til dette treet ble ved første kartlegging vurdert som meget god/sunn. Ved befaring i 2020 er det registrert smale hull ved basis, og flere mindre hull høyere opp. Det er synlig vedmold ved basis. Det er noe død ved i kronen, men enkelte greiner er tidligere blitt kappet. Treet har 6 cm dyp sprekkebark.

Artsmangfold: Eikehårskål (tidligere rødlistet sopp knyttet til gamle eiker) er registrert på treet. Potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter vurderes som bra.

Bruk tilstand og påvirkning: Eika står relativt fritt på gressplen. Det går flere turveier og stier gjennom området, som er et mye brukt friområde, med en viss slitasje.

Fremmede arter: Det er rester av fremmede busker i tilknytning til parkanlegget, men ingen innenfor lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Verdien er stor ettersom det er mange andre gamle grove trær i samme område. Det er minst fem andre eiker i området som er over 2 m i omkrets. Området er viktig for arter av sopp, lav, moser og insekter som er knyttet til gamle eiketrær.

Verdivurdering: Eikas størrelse, i tillegg med synlige hulheter, svært grov bark og døde, grove greiner, tilsier verdi som svært viktig (A-verdi) selv om få spesielle arter er registrert.

Eika oppfyller kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom enda. Det skal tas særskilt hensyn til utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven § 53).

Skjøtsel og hensyn: Eika bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom et tre dør, bør det få bli stående/liggende, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom er svært viktig for mange sjeldne insekter, disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre trets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av noen av de store eiketrærne som kan påvirke dem negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggt teknisk forskrift). Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Eventuelt oppslag av unge trær rundt eika bør fjernes med jevne mellomrom.

.....

565 Mastemyråsen øst

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: **C** Areal : 9,22 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995) og lagt inn av Bård Bredesen i 2006. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel, på en smal kant mellom plataet og en bratt østvendt skrent. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av tynne morenelag og til dels nakent berg. Lokaliteten avgrenset mot ung og sterkt påvirket furuskog på plataet i vest og mot stup og løvskog i nedkant i øst.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som gammel furuskog med utforming lavlandsfuruskog. Kartleggingsenheter etter NiN er hovedsakelig lyngskog samt noe lavskog og bærlyngskog. Furu dominerer i øvre tresjikt, mens det er et yngre og lavere sjikt av furu og bjørk.

Artsmangfold: Det er ganske god forekomst av melbær et par steder. Knerot som tidligere er registrert, ble ikke gjenfunnet i 2020, men det er sannsynlig at arten fortsatt finnes i området. Begge er lokalt/regionalt sjeldne arter. Det er et visst potensial for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen på platået ovenfor er sterkt påvirket av motocrosskjøring og med flere løyper tett innpå lokaliteten. Skogen er i partier flersjiktet og fleraldret i partier, mens det store partiet i nord er ganske ensjiktet. Det er spredt med eldre furuer i kant av brattskrenten, og noe stående og liggende død ved. En grov furu ble boret og telt til ca. 230 år.

Fremmede arter: I kant av lokaliteten i sør er det en ekstremforekomst av villvin (HI), som klatrer over både berg og opp i trær.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtyperlokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Lite område med gammel furuskog. Det er begrenset med gammelskogselementer og kun få artsfunn. Iht. utkast til faktaark gis lokaliteten lav vekt for størrelse, arter og tilstand, og den vurderes dermed som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep (inkludert motocrosskjøring) vil være negativt for naturverdiene.

.....

616 Mastemyråsen vest

Rik berglendt mark – Rik grunnlendt mark Verdi: C Areal : 0,87 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Wesenberg (1995) og lagt inn av Bård Bredesen i 2006. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger nordvest på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel, i en bratt nordøstvendt skrent. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet er tynt eller fraværende.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark med utforming rik grunnlendt mark. Det er en del rike sprekker, bergvegger og hyller, flekkvis med rik flora.

Artsmangfold: Det er innslag av basekrevende tørrbergarter som blodstorkenebb, nyresildre, prikkperikum, engtjæreblom, olavsskjegg og lodnebregne.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er noe tresjikt av furu i øvre deler, og enkelte elementer av gamle furutrær. Det er også oppvoksende tresjikt på nedsiden, som i noen grad skygger for nedre deler av vegg.

Fremmede arter: Rødhyll står nedenfor, men det er ikke registrert fremmede arter i lokaliteten

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtyperlokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Liten lokalitet, med noe marginale tørrbergkvaliteter. Den er helt i grenseland for hva som oppfyller naturtypekvalitet, men det er likevel valgt å beholde den. Iht. faktaark får den lav vekt for størrelse, artsdiversitet og tilstand, og vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: En kan vurdere rydding av noe oppvoksende kratt og ungsog i nedkant.

.....

1446 Gjersjøelva I

Rik edelløvsog – Gråor-almesog Verdi: C Areal : 4,29 daa

Innledning: Områdebeskrivelse opprinnelig registrert av Terje Blindheim i 2004. Beskrivelsen er revidert av Anders Thylén i 2014 i forbindelse med reguleringsplanarbeid, og igjen av Thylén i 2021 i forbindelse med kartlegging ved Ljanskollen/Stubljan/Mastemyr på oppdrag for Oslo kommune Bymiljøetaten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Gjersjøelva, på grensen mot Oppegård, helt sør i Oslo kommune. Den utgjør en SV-vendt bratt og blokkrik skråning mot elven.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kartlagt som rik edelløvsog med utforming gråor-almesog, i mosaikk med rik berglendt mark. Elvekantskråningen er til stor del skogkledd, men her finnes

også åpne partier med solbelyst og skrint bratt berg. Skyggefulle bergvegger finnes i den skogdekte delen. Skogen består av edelløvskog med variert treslagssammensetting, hovedsakelig lågurtskog og stedvis høystaudeskog. I partier er det nærmest gråor-almeskog, men også med innslag av andre skogtyper som rasmark-lindeskog. Gråor er dominerende treslag, spesielt på nedre flater og i fuktsig. Lind finnes på utspring og i øvre deler. Alm, selje, bjørk, ask og svartor finnes nederst. Lønn finnes spredt. Det er mye ungt oppslag av gråor og hegg.

Artsmangfold: Det fuktige miljøet i tilknytning til elva vil kunne gi rom for en rekke arter knyttet til elvekløftmiljøet. Det er registrert en rekke fuktighetskrevenne og svakt basekrevenne moser her, men ingen spesielt sjeldne arter. Av karplanter finnes mest forholdsvis alminnelige lågurt- og høystaudearter, men noe krevende arter som trollbær, firblad og skogsvinerot forekommer sparsomt. Almekullsopp (NT) ble funnet på almelåg.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er forholdsvis ung, og påvirket av tidligere tiltak, men eldre trær finnes spredt. Det er registrert alm med brysthøydiameter på 35 cm, svartor 35-40 cm, lind 40 cm, bjørk 50 cm, men generelt mindre dimensjoner. En svært grov svartor vokser nede ved elva. Det er en del død ved, mest av gråor, og generelt små dimensjoner. Et grovt almelager ble observert.

Fremmede arter: Kanadagullris (SE) er registrert nede ved elva, og hvitsteinkløver (SE) i veikanten på oppsiden. Parkslirekne (eller evt. hybrid-) (SE) vokser på motsatt side av elva i Nordre Follo.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av elvemiljøet langs Gjersjøelvavassdraget, med store naturverdier knyttet til vilt og naturtyper.

Verdivurdering: Elvekant med rik edelløvskog og bratt berg. Påvirket skog, men med en del eldre trær og dødvedelementer, og et visst potensial for artsamangfold. En NT-art registrert. Vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene. En bør følge med på at ikke slirekne etablerer seg på østsiden av elva.

.....

1447 Gjersjøelva II

Rik edellauvskog – Or-askeskog Verdi: **B** Areal : 9,56 daa

Innledning: Området ble først kartlagt Terje Blindheim i 2004. Sist oppdatert av Anders Thylén (Biofokus) etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Lokaliteten består av to avgrensninger, som er delt fra hverandre av Ljansbrukveien.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Gjersjøelva inntil Ljansbrukveien helt sør i Oslo kommune på grensen til Nordre Follo. Naturtypen går på tvers av kommunegrensen, men den er registrert som egen lokalitet i Nordre Follo. Avgrensningen består av et flatt parti på fastmark langs elva, som i hvert fall til dels er noe flompåvirket.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen er kartlagt som rik edelløvskog av undertype or-askeskog. Svartor er klart dominerende treslag, men andelen gråor øker mot sør. Høystaudeskog er dominerende grunntype, men mindre areal nærmest elva kunne evt. vært vurdert som flomskogsmark.

Artsmangfold: I tillegg til svartor finnes i tresjiktet hegg, gråor, alm, ask, bjørk og lønn. I busk- og feltsjikt vokser skogburkne, mjødukt, bringebær, enghumleblom, stornesle, springfrø, skogsvinerot, sløke, rips, gullris, skogsalat og korsknapp. I bunnsjiktet vokser bl.a. krusfagermose og lundveikmose. Det er ikke gjort spesielt interessante artsfunn, men potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter vurderes som bra. Det er et interessant planteliv og fugleliv langs elva (Oslo Helseråd 1986). Se lokalitet 641 for informasjon om ferskvann. Dvergspett, vintererle og fossefall har tilhold i området og langs elva.

Bruk tilstand og påvirkning: Elveslette hvor det tidligere kanskje har vært dyrka mark. Flybilder fra 1940-50-tallet viser at arealene nærmest elva var skogbevokst, mens østre del var åpen og i bruk, enten som jordbruksmark eller næringsvirksomhet. Nå står det til dels svært grov svartor på sletta. Skogen er trossjiktet og relativt åpen. Det er svartor opp til 40-45 cm i brysthøydiameter, en alm på 50 cm. Det er noe dødved, stående og liggende, men ikke mye. Det går en sti gjennom og det er noe slitasje fra ferdsel. Skogen på østsiden av veien er noe mer påvirket og åpen.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmedarter i selve biotopen, men hvitsteinkløver vokser i veikanten.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av Gjersjøelvavassdraget, med store naturverdier knyttet til vilt og naturtyper.

Verdivurdering: I forbindelse med "Oslofjord - Verneplanen" ble Gjersjøelva vurdert som verneverdig (**). I Oslo fremheves en velutviklet svartorsumpskog som særlig verdifull. Forholdsvis stor svartorskog på fastmark. Skogen er grovvokst, men foreløpig med få elementer. Grovvokst skog og rik og sjelden skogtype innebærer at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: For å ivareta naturverdiene bør skogen få stå mest mulig urørt, uten hogst eller andre fysiske inngrep. Elva er en viktig del av økologien i området, og naturlig vann- og flomregime bør ivaretas.

.....

3155 Mastemyråsen sørøst

Gammel granskog – Gammel lavlandsgranskog Verdi: C Areal : 2,2 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Den sørvestligste delen lå tidligere innenfor lokalitet 030110548/BN00063853, men er skilt ut grunnet annen naturtype.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, helt inntil kommunegrensa mot Nordre Follo. Området består av en østvendt bratt skrent med blokk- og rasmark ned mot bekk. Det er en liten bergvegg i overkant, og en del fin rasjord og humus i rasmarka i tillegg til mosedekte steiner og blokker. Den ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, muligens med rikere innslag.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen er kartlagt som gammel granskog av typen gammel lavlandsgranskog. Kartleggingsenheter etter NiN er hovedsakelig av svak lågurtskog / svak bærlyng-lågurtskog, og nederst lågurtskog og noe høystaude inntil bekk. Gran dominerer, og i tillegg finnes rogn, selje, bjørk, furu. Nederst ved bekken er det noe svartor og spisslønn.

Artsmangfold: Det er ikke gjort spesielle artsfunn, men det er noe potensial for arter knyttet til død ved, spesielt på litt sikt, kanskje også for markboende sopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er enkelte eldre stubber, men ellers lite nyere påvirkning. Det er relativt mye grov liggende dødved av gran, men mest lite nedbrutt.

Fremmede arter: Det er noe rødhyll (SE) i glenne etter tre som har falt.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Liten lokalitet med dødvedrik granskog i østvendt, skyggefullt og fuktig miljø. Det er trolig svak kontinuitet i gamle trær og dødved. Det er ikke gjort spesielle artsfunn, men det er noe potensial for arter knyttet til død ved, spesielt på litt sikt. Iht. faktaark scorer lokaliteten lavt på størrelse og artsamangfold, og lavt-middels på tilstand. Den vurderes dermed som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene.

.....

3156 Mastemyråsen sørvest

Rik barskog – Lågurtfuruskog Verdi: C Areal : 3,62 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Avgrensningen kunne evt. vært utvidet enda lenger sør, men de rikere partiene forekommer der mer flekkvis i hovedsakelig fattigere skog, og er derfor ikke tatt med.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger vest på Mastemyråsen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, vest for Motorsenteret og inntil Ljansbrukveien i vest. Området består av en vestvendt og til dels bratt skrent ned mot veien. Den ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, muligens med rikere innslag. Det er tynt jordsmonn og mye nakent berg, men i enkelte søkk lokalt dypere morenejord.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik barskog av undertypen lågurtfuruskog, i mosaikk med rik berglendt mark. Det er hovedsakelig skrinns og tørkeutsatt furuskog av type som veksler fra helt fattige forhold (lyngskog og bærlyngskog) til rikere lyng-lågurtskog. På dypere jordsmonn er det mer produktiv svak-bærlyng-lågurtskog. Det er mer eller mindre åpne glenner med svakt kalkrikt nakent berg og grunnlendt mark. Furu dominerer med innslag av osp, bjørk og einer. Lågurtfuruskog er rødlistet som en sårbar (VU) naturtype.

Artsmangfold: I glissen skog og på tørrbergpartier vokser bl.a. nyperose, katterot, blodstorkenebb, hårsveve, engtjæreblom, kantkonvall og knollerte knapp. Furustokkjuke er funnet på eldre furu.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er til store deler småvokst og relativt ung, men det er partier med eldre trær. I nedre produktive deler er det eldre skog med større dimensjoner. I overkant og lenger sør er det motocross-aktivitet, men i liten grad innenfor avgrensningen.

Fremmede arter: Sprikemispel (SE) vokser et par steder.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten, og av noe vekslende kvalitet. Det er funnet noen signalarter og basekrevende tørrbergarter, men det er ikke funnet rødlistearter eller spesielt krevende arter. Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: I nedkant av åpne skrenter ned mot veien kan en gjerne rydde vekk unge løv-/bartrær som vokser opp og skygger for bergveggene. Skogen bør ellers få utvikles med naturlig skogdynamikk, og spesielt de produktive delene og andre partier med eldre trær bør unntas hogst.

.....

3157 Stubljan camping I

Store gamle trær – Ask Verdi: B Areal : 0,81 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Stubljan i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, ved innfarten til den gamle campingplassen, og består av to asketrær som er avgrenset hver for seg. Det ene treet står rett på sørsiden av innfarten og det andre står langs innfartsveien litt lenger inn på området (mot øst).

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av to store og relativt bredkronete asker. Treet nærmest veien har en stammediameter på 90-100 cm, og med 2-3 cm dype barksprekker. Det andre treet har stammediameter på 120 cm, og har barksprekker på 3 cm.

Artsmangfold: Bleikdoggnål (NT) vokser på begge trærne.

Bruk tilstand og påvirkning: Begge trærne er vitale. Det vestre er uten synlige hulheter og har lite dødved i kronen. Det står i gressplen åpent mot nord, men mot sør er det furu, og unge løvtrær og hage, og en del løvoppslag rundt. Det østre har noe dødved i kronen, men flere grener er kappet. Det har ikke synlig hulhet. Treet står stort sett åpent, mellom vei og grusplass, men det står en del ungt løv og gran mot sør.

Fremmede arter: Villvin (HI) vokser på bakken ved det vestre treet.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Trærne er relativt storvokste og har noe grov bark, og det største har noe dødved i kronen. En rødlistet (NT) lav vokser på begge trærne. Iht. faktaark scorer lokaliteten lavt på arter, middels på størrelse og sprekkebark, og høyt på landskapsøkologi (nærhet til andre store trær). Noe skyggefull plassering trekker litt ned. Isolert sett har det største treet B-verdi, mens det mindre er i grenseland C/B. Med vekt på nærhet til hverandre og andre store løvtrær ved Stubljan, vurderes de sammen som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: En bør unngå graving i rotsonen, og parkering, lagring av materiell etc. under trekronene. Trærne bør ikke beskjæres mer enn strengt nødvendig av hensyn til sikkerhet. Døde greiner som evt. faller til marken eller må beskjæres av sikkerhetsgrunner, er viktige for arts mangfoldet, og bør spares på bakken i nærheten av trærne. Det bør holdes åpent rundt trærne, og ved begge kan det gjerne ryddes noe oppslag under kronene og mindre trær mot sør for å unngå utskygging.

.....

3158 Hvervenbukta nordvest

Store gamle trær – Eik Verdi: B Areal : 0,89 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sørvest på Ljanskollen mellom Mosseveien og fjorden i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den ligger tett inntil turveien vest for Hvervenbukta.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder fire store eiker som står inntil turveien i kanten mot skogen. Tre av eikene er høyvokste, og med middels bred krone. De har noe varierende stammeomkrets, respektive 260 cm, 250 cm og 230 cm. Det siste treet er en kappet høystubbe på 240 cm. Høystubben har en begynnende hulhet nær basis, og den kappede stammen ligger igjen på bakken. De andre ikke

har synlige hulheter. treet nærmest skogen har en del død ved i kronen, mens de øvrige har lite død ved. Eikene har stort sett noe-middels grov sprekkebark.

Artsmangfold: Det er ikke registrert spesielle arter på trærne, men det er noe potensial for arter knyttet til gamle og hule edelløvtrær.

Bruk, tilstand og påvirkning: Trærne står tett inntil turvei. Enkelte greiner er blitt kappet, også helt nylig, trolig av sikkerhetshensyn. Den ene av eikene, som muligens var død, er blitt kappet. Høystubben og kappet læger er igjen.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i tilknytning til lokaliteten.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Fire middels store forskriftseiker. Lokaliteten inkluderer både stående og liggende død ved av eik. Det er flere grove eiker i nærområdet. Størrelse på trærne, dødved-kvaliteter og landskapsøkologisk sammenheng gjør at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eiketrærne bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom et tre dør, bør det få bli stående/liggende, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom er svært viktig for mange sjeldne insekter, disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av noen av de store eiketrærne som kan påvirke dem negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggt teknisk forskrift). Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon.

.....

3159 Stubljan camping II

Gammel furuskog – Gammel lavlandsfuruskog Verdi: C Areal : 9,4 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Stubljan i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, og består av de tredekte delene av den gamle campingplassen. Topografien er rolig med et par ryggpartier med slake vestvendte skrenter, og ellers flate partier mellom disse.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som gammel furuskog i mosaikk med erstatningsbiotoper på tresatt mark med utforming park. Området kunne alternativt vært kartlagt som store gamle trær. Hovedkvaliteten i området er de gamle furutrærne med tilhørende dødvedelementer. Ryggene er skogdekte, men de flater delene har tydeligere parkpreg med gressvegetasjon, tidligere plen. Grunntype i skogpartiene er noe vanskelig definerbar grunnet sterk kulturpåvirkning, men feltsjiktet er gressrikt og av intermedieær karakter. Furu dominerer skogpartiene, med innslag av spisslønn, eik, lind og boreale løvtrær, og med noe einer i busksjiktet. I sørskrentene er det et par store lindetrær.

Artsmangfold: Det er ikke gjort noen spesielt interessante artsfunn i området, men det er et visst potensial for arter (spesielt insekter) knyttet til gamle furuer og død ved av furu.

Bruk tilstand og påvirkning: Hele området har vært benyttet til campingplass, og markvegetasjonen er sterkt preget av dette. Deler av ryggene og den vestvendte skrenten har flersjiktet, men relativt lysåpen skog. Furubestanden er gammel, og et av furutrærne er boret og talt årringer til en alder av ca. 270 år. Det er enkelte grove gadd og læger av furu.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen/Mastemyråsen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. gammel lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Området er litt atypisk, og påvirket av tidligere bruk. Hovedkvaliteten er de store gamle furuene med tilhørende dødvedelementer, som i hvert fall på litt sikt kan utgjøre leveområde for sjeldne/true arter. Med grunnlag i de gamle trærne, furu og til dels lind, vurderes området som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Det viktigste for naturkvalitetene er å bevare gamle og døde/døende trær. At en del trær og dødved står halvåpent og soleksponert vil kunne være positivt for arts mangfoldet, og en viss parkskjøtsel kan derfor gjerne fortsette i deler av området, med rydding av oppslag og evt. eng- eller plenslått. Men alt av gamle trær og død ved bør spares. De mer intakte skogdelene kan få utvikles mer fritt.

.....

3160 Ljansbrukveien 3

Store gamle trær – Eik Verdi: **C** Areal : 0,18 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger lengst nord på Mastemyråsen, nær Stubljan i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den består av et eiketre som står i kanten av kolle/skog og bebygd tomt.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en stor eik. Treet har todelt stamme, delt 1,5-2 m opp. Stammediameter i brysthøyde er ca. 220 cm. Treet har 2 cm sprekkebark, enkelte tynne døde greiner, og relativt vid krone. Treet omfattes av utvalgt naturtype hul eik.

Artsmangfold: Det er ikke registrert spesielle arter på treet. Potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter vurderes foreløpig som lite, men det vil kunne øke med alder.

Bruk tilstand og påvirkning: Eika står i skogkant, med mye småtrær og busker rundt. Mot nord er en eiendom med bebyggelse.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmede arter i tilknytning til treet, men bl.a. syrin vokser i nærheten.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Treet er akkurat over inngangsverdi for utvalgt naturtype. Det er ikke spesielt stort, og har enn så lenge lite spesielle elementer for arts mangfoldet (litt grov sprekkebark og enkelte tynne døde greiner). Det vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Eika bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom et tre dør, bør det få bli stående/liggende, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom er svært viktig for mange sjeldne insekter, disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treets røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av eika som kan påvirke den negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggeteknisk forskrift). Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Det kan evt. ryddes noe i tilgrensende vegetasjon, av unge trær og oppslag, for å få mer lys til treet.

.....

3161 Ljanskollen sør

Rik barskog – Lågurtfuruskog Verdi: **A** Areal : 37,77 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Lokaliteten var tidligere del av den store furuskogslokaliteten (030110338/BN00064312) på Ljanskollen, men er nå skilt ut som egen lokalitet.

Tidligere er Ljanskollen vurdert av Norsk institutt for skogforskning (NISK) som lokalt verneverdig (*) i første runde av barskogverneplanen (Korsmo & Svalastog 1993). I denne rapporten konkluderes det: "Ljanskollen er et estetisk fint furuskogsområde med gamle trær. Slik skog er nå svært sjelden. I dette tilfellet har skogen en friluftsmessig betydning i et friområde med badestrand. På grunn av inngrep i form av veier og stedvis sterk slitasje er det undersøkte området bare et lokalt verneverdig spesialområde (*)."

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Ljanskollen mellom Mosseveien og fjorden i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den utgjør den sørlige og sørøstlige delen av kollen, med dypere og rikere jordsmonn enn kollen forøvrig. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av relativt tykk og sandrik morene, trolig med innslag av marine sedimenter i nedre deler.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen omfatter rik barskog av typen lågurtfuruskog. I de nederste delene er det inkludert mindre arealer med lågurt-eikeskog, som er satt opp som mosaikk. Det er en glidende overgang i tresjiktssdominans med økt edelløvandel nedover, men furu er stort sett dominerende hele veien. I tillegg til furu er det en del eik, lind, hassel, spisslønn, ask og bøk, spesielt i de nederste delene, ellers også innslag av bjørk og andre boreale løvtrær. Alm finnes et par steder. Kartleggingsenheter etter NiN er hovedsakelig bærlyng-lågurtskog og svak bærlyng-lågurtskog. Både lågurt-furuskog og lågurt-edellåvskog er vurdert som sårbare (VU) naturtyper.

Artsmangfold: Det er registrert en del sopp knyttet til rik og/eller gammel furuskog, bl.a. furugråkjuke (VU). Det er også gjort funn av en filtkjuke (VU), som i Artskart feilaktig er angitt som furufiltkjuke (EN). Belegg fra forekomsten er mikroskopert og sikkert bestemt. Området har sammen med den andre furulokaliteten uvanlig store forekomster av signalarten furustokkjuke. I feltsjiktet forekommer lågurtarter som skogfiol, blåveis, knollerteknapp, flere vintergrønnarter, hengeaks og fingerstarr. Trollbær og rognasal vokser i fuktig underen i fjellskrent, og vaniljerot, prikkperikum, blodstorkenebb og nattfiol forekommer et par steder. Svarterteknapp ble registrert i 2001. Lokaliteten er også en generelt god fuglebiotop, bl. a. for skogdue, svartspett og grønnspett (Norsk Ornitologisk Forening, avd. Oslo og Akershus 1998).

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er fleraldret og flersjiktet med mange gamle og grove trær. Det er noe dødved, en del gadd, færre læger. Det er svært grove trær i lokaliteten. NISK har anslått alderen på grovvokste furutrær til ca. 300 år. Ved befaring i 2020 ble det også telt årringer på stubber til 250-300 år. I partier er det en god del død ved, mest gadd, men også en del læger. Mengden kunne trolig vært større om det ikke var blitt ryddet vekk. Det er en del slitasje fra stier, bålbrenning etc., og slitasjen har økt i senere år med terrengsykling i området.

Fremmede arter: Rødhyll (SE) er registrert et par steder.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Stort areal med gammel lågurfuruskog med store dimensjoner og relativt mye død ved. Dette er en meget sjelden skogtype som har stor betydning for en rekke sjeldne og truede arter. Selv om området ikke nådde opp i den nasjonale verneplanen, er det viktig å vektlegge den lokale verneverdien som NISK påpeker i sin rapport. Slik gammel og velutviklet furuskog i lavlandet er svært sjelden, og området ville trolig blitt vurdert høyere opp i dag (Thylén 2021). Iht. faktaark scorer lokaliteten høyt på størrelse, og middels-høy på tilstand og arts mangfold (spesielt sett i sammenheng med øvrige skoglokaliteter på Ljanskollen). Området er dermed gitt verdi som svært viktig (A-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Området bør generelt overlates til fri utvikling, og naturverdien reduseres sterkt dersom gamle og døde trær fjernes. Trær med stor risiko for å falle over steder hvor det ferdes mye folk (badestranda) kan felles inn i biotopen. Det anbefales sterkt at gamle trær, døde trær og død ved får forbli i området. Hvis likevel hensynet til sikkerheten langs de mest brukte stiene tilsier at noe lokal rydding er nødvendig her, anbefales at dødt trevirke fra slik rydding blir liggende i skogen. Utenom stiene burde det ikke komme i vesentlig konflikt med bruken av området til friluftsliv å la skogen stå helt urørt. Ferdsel bør kanaliseres til hovedstiene, og etablering av nye sykkelstier bør unngås.

.....

3162 Ljanskollen øst

Rik edellauvskog – Rasmarsk-lindeskog Verdi: **B** Areal : 25,15 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Lokaliteten var tidligere del av den store furuskogslokaliteten (030110338/BN00064312) på Ljanskollen, men er nå skilt ut som egen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på Ljanskollen mellom Mosseveien og fjorden i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den utgjør den østlige og til dels bratte skrenten av kollen, med rasmarskpreg og rikere forhold enn kollen forøvrig. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består av morene, bergframspring, blokkramark, trolig med innslag av marine sedimenter i nedre deler. Lokaliteten grenser til naturtypeavgrensninger med furuskog på vestsiden, og i stor grad mot turvei i øst. Noe areal på østsiden av turveien er også inkludert.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som rik edelløvsog av typen rasmarsk-lindeskog. Lind er dominerende treslag, men det er i partier også betydelig innslag av furu, Spisslønn, hassel, ask og boreale løvtrær er også vanlige. Lågurt-bærløvsog og lågurtskog er dominerende kartleggingsenheter etter NiN.

Artsmangfold: Det er en del lågurtarter som korsved, skogfiol, blåveis, knollerteknapp, hengeaks og fingerstarr. Bregnene svartburkne og olavsskjegg vokser i bergskrenter, og moskusurt er funnet et sted. Det er noe potensial for marklevende sopp knyttet til lind og hassel, og for vedlevende arter.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er en god del gamle og grove trær i lokaliteten, både av lind, andre edelløvtrær og furu. I partier er det en del død ved, både stående og liggende. Det er noe slitasje fra stier etc. og turveien bryter opp lokaliteten to steder. På østsiden av turveien er et mindre areal av skogen fjernet i forbindelse

med bygging av ny sykkelvei inntil avkjørselen fra Mosseveien. Her står en smal trerekke igjen med enkelte grove linder, den største med stammediameter på ca. 90 cm.

Fremmede arter: Kanadagullris (SE) vokser et par steder i kant mot turveien..

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Relativt stor, men smal, edelløvsogsskrent med lind. Generelt "halvgammel" skog med små-middels dimensjoner, men partier med eldre og grøvre trær. Det er relativt lite død ved, og det er ikke gjort spesielle artsfunn. Lokaliteten scorer høyt på størrelse, lite-middels på arts mangfold, og middels på trua naturtyper, påvirkning og habitatkvalitet. Samlet vurderes lokaliteten som viktig (B-verdi), men det er samtidig viktig å se den i sammenheng med furuskoglokalitetene på kollen som helhet.

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. Trær som faller over turveien, eller har stor fare for å gjøre det, bør legges/felles inn i biotopen.

.....

3163 Ljanskollen nordøst

Gammel boreal lauvskog – Gammel lauvblandingsskog Verdi: C Areal : 12,12 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Deler av lokaliteten var tidligere del av den store furuskoglokaliteten (030110338/BN00064312) på Ljanskollen, men er nå skilt ut som egen lokalitet, og en del nytt areal er inkludert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Ljanskollen/Fiskevollbukta inntil Mosseveien i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Den består av laveliggende og svakt hellende skogpartier rundt bekkeutløpene til Fiskevollbukta. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet består i stor grad av marine avsetninger, med overgang mot tynnere morenelag i de øvre delene. Det er stedvis noen fuktsig.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er registrert som gammel boreal løvskog av type lauvblandingsskog. Tresjiktet er dominert av bjørk, osp og i partier gråor og hegg. Det er betydelig innslag av edelløvtrær som spisslønn, alm, ask og noe lind. Lågurtskog er dominerende kartleggingsenhet etter NiN, med svært små og lokale innslag av høystaudeskog.

Arts mangfold: I felt- og busksjikt vokser arter som kratthumleblom, skogs nelle, trollbær, korsved, skogsvinerot og skogstjerneblom.

Bruk tilstand og påvirkning: Mye av området er i en suksjonsfase etter at det var åpne kulturmarker/brakkarealer på midten av 1900-tallet, men mindre deler av bestanden er eldre. I partier er det storvokst og grov bjørk og ask, og enkelte store linder finnes også. Det er en del liggende dødved, men mest av små dimensjoner og i tidlige nedbrytingsstadier. På nordsiden av bekken står et par døde edelløvtrær, trolig almer drept av almesyke.

Fremmede arter: Mongolspringfrø (SE) finnes spredt. Kanadagullris (SE) vokser et par steder langs turveien inntil området.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvsog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Relativt lite skogområde med blandingsløvskog, i suksjonsfase etter åpen mark, men som begynner å utvikle gammelskogkarakterer. Relativt rik vegetasjon og innslag av edelløvtrær. Lokaliteten scorer lavt på størrelse, arts mangfold og tilstand, hvilket tilsier lokal verdi. At lokaliteten grenser til andre skoglokaliteter og er del av et større skogområde kunne muligens tilsi høyere verdi, men det er likevel valgt å gi den lokal verdi (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. Trær som faller over turveien, eller har stor fare for å gjøre det, bør legges/felles inn i biotopen. Mongolspringfrø bør lukes gjentatte ganger, for å sikre at arten ikke sprer seg ytterligere.

.....

3164 Ljanskollen nord

Rik berglendt mark – Rik grunnlendt mark Verdi: B Areal : 2,98 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2015 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Lokaliteten var tidligere del av den store furuskoglokaliteten (030110338/BN00064312) på Ljanskollen, men er nå skilt ut som egen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på nordsiden av Ljanskollen i den nordvestvendte bergskrenten ned mot fjorden vest for Fiskevollbukta, i Søndre Nordstrand bydel i Oslo. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet er tynt og til dels manglende, men helt i vest går et lite søkk med dypere jord og påvirkning av rikt sigevann.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark i mosaikk med lågurtfuruskog. Åpne flekker med svakt kalkrikt berg/grunnlendt mark veksler med partier med skinn lyng-lågurtfuruskog og et mindre parti med lågurtskog (i grenseland mot litt tørkeutsatt høystaudeskog) ved fuktsig i vest. Tresjikt domineres av furu, med noe innslag av bjørk, og i vest noe gran og selje. Lågurt-furuskog er en rødlistet naturtype.

Artsmangfold: På de skrinne bergene vokser basekrevende tørrbakkearter som blodstorkenebb, kantkonvall, berberis, olavsskjegg, flekkgrisor, hårsveve, markmalurt og bakkemynte. Leddved, korsved, blåveis, krattfiol, bakkefiol, marianøkleblom, hvitbladtistel og rødknapp vokser langs fuktsiget i vest. Drøbakbakkestjerne (NT) ble registrert i området i 2001, trolig innenfor lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: I skogpartiene er det noen partier med relativt gamle og grove trær, men det er også innslag av yngre skog med furu og bjørk. Det er noen stier ned mot badeklippene, og noe slitasje fra generell ferdsel.

Fremmede arter: Sprikemispel (SE) og rødhyll (SE) er registrert innenfor lokaliteten. Klustersvineblom (SE), burot etc. vokser i de øvre delene i kanten mot veien. Langs veien tett inntil avgrensningen er det også store bestander av kanadagullris (SE).

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurtfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå.

Verdivurdering: Lokaliteten er den rikeste og med mest variert arts mangfold av tørrbergene i Ljanskollen/Hvervenbukta-området, noe som også gjenspeiles i funn av flere rødlistearter. Iht. faktaark for rik berglendt mark scorer lokaliteten middels på størrelse og arts mangfold, og lav-middels på tilstand og påvirkning. Samlet vurderes den som viktig (B-verdi). Dette styrkes av at skogdelen egentlig er en forlengelse av gammelskogen på Ljanskollen.

Skjøtsel og hensyn: Fremmede arter langs turveien og øverst i lokaliteten bør bekjempes. Løv/furu-oppslag og kratt i kant av de åpne partiene kan gjerne ryddes forsiktig. Samtidig er det greit å beholde noe buskvegetasjon for å styre ferdselen og unngå at slitasjen sprer seg i området.

.....

3165 Ljanskollen vest

Rik berglendt mark – Rik grunnlendt mark Verdi: C Areal : 2,79 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, Biofokus, etter befaringer i 2020 på oppdrag for Bymiljøetaten. Definisjon og verdisetting av naturtypen følger DN-håndbok 13 (utkast til revidert faktaark fra 2014). Rødlistekategorier følger siste utgave av Norsk rødliste for arter fra 2021 og Norsk rødliste for naturtyper 2018. Risikokategorier følger Fremmedartslista 2018. Lokaliteten var tidligere del av den store furuskoglokaliteten (030110338/BN00064312) på Ljanskollen, men er nå skilt ut som egen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på sørvestsiden av Ljanskollen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo, i den sørvestvendte bergskrenten mot fjorden på nedsiden av turveien, nordvest for Hvervenbukta. Området ligger i boreonemoral sone, og berggrunnen består hovedsakelig av gneis, selv om mindre flekker med amfibolitt kan forekomme. Jordsmonnet er tynt og til dels manglende.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som rik berglendt mark. Vegetasjonen består av åpne partier med svakt kalkrikt berg/grunnlendt mark med noen spredte trær/tregrupper av furu, enkelte eik og noe oppslag av borealt løv.

Artsmangfold: På de skrinne bergene er det registrert basekrevende tørrbakkearter som blodstorkenebb, sølvmyr, prikkperikum, engtjæreblom, melbær, bitterbergknapp, mattesveve, rødkløver, flatrapp og gullkløver. Noen rosebusker finnes også.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er svak gjengroing med oppslag av en del løvkratt. Mot sør grenser lokaliteten til en tett bestand av planta syrin, og enkelte syrinbusker står spredt innenfor avgrensningen. Det er mye ferdsel i området, og vegetasjonen er til dels slitt.

Fremmede arter: Det er ikke registrert fremmedarter utover syrin.

Del av helhetlig landskap: Ljanskollen og nærområdene har store naturverdier og mange naturtypelokaliteter knyttet til bl.a. lavlandsfuruskog, lågurfuruskog, edelløvskog, store gamle trær og naturlig åpne områder med rik mark. Området har stor betydning for fugler og annet vilt, og har samlet sett svært store naturverdier på landskapsnivå. Det finns flere mindre flekker med innslag av rikt tørrberg langs turstien rundt Ljanskollen, men de aller fleste er for små til å avgrenses som naturtype.

Verdivurdering: Liten og relativt rik lokalitet med tørrbakkevegetasjon. Iht. faktaark for rik berglendt mark scorer lokaliteten middels på størrelse, og lavt på artsmangfold, tilstand og påvirkning. Samlet vurderes den som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: En bør påse at ikke syrin eller andre fremmede arter sprer seg inn i lokaliteten. Løv/furu-oppslag kan gjerne ryddes forsiktig. Samtidig er det greit å beholde noe buskvegetasjon for å styre ferdsele og unngå at slitasjen sprer seg i området.

.....

3427 Stubljan vest II

Store gamle trær – Eik Verdi: **A** Areal : 1,16 daa

Innledning: Området ble først kartlagt av Biofokus i perioden 2000-2004. Avgrensning og lokalitetsbeskrivelse ble oppdatert av Kjell Isaksen 11.01.2017, etter opplysninger fra Tore Næss i Bymiljøetaten, og ble da utvidet til å omfatte et større areal med tre store og en rekke mindre eiker. Avgrensning og lokalitetsbeskrivelse sist oppdatert av Anders Thylén og Stefan Olberg (Biofokus) etter befaringer i 2020. Isaksens avgrensning er nå delt på flere lokaliteter med forskriftseiker. Denne avgrensningen tilsvarer den opprinnelige, og omfatter den største av eikene ved Hvervenbukta.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger på friområdet Hvervenbukta, i tilknytning til det gamle Ljansgodset, i sørenden av Ljanskollen i Søndre Nordstrand bydel i Oslo.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en svær frittstående eik. Den er i overkant av 4 m i omkrets og har en imponerende krone. Tilstanden til dette treet ble ved første kartlegging vurdert som meget god/sunn. Ved befaring i 2020 er det registrert smale hull ved basis, og flere mindre hull høyere opp. Det er synlig vedmold ved basis. Det er noe død ved i kronen, men enkelte greiner er tidligere blitt kappet. Treet har 6 cm dyp sprekkebark.

Artsmangfold: Eikehårskål (tidligere rødlistet sopp knyttet til gamle eiker) er registrert på treet. Potensialet for sjeldne/truete arter av bl.a. insekter vurderes som bra.

Bruk tilstand og påvirkning: Eika står i kant mot skog med et par mindre løvtrær (eik, lind, ask og bjørk) i utkant av kronen, og med oppslag av lønn og syrin under. Det går flere turveier og stier gjennom området, som er et mye brukt friområde, med en viss slitasje.

Fremmede arter: Eika står i kant mot skog med et par mindre løvtrær (eik, lind, ask og bjørk) i utkant av kronen, og med oppslag av lønn og syrin under.

Del av helhetlig landskap: Verdien er stor ettersom det er mange andre gamle grove trær i samme område. Det er minst fem andre eiker i området som er over 2 m i omkrets. Området er viktig for arter av sopp, lav, moser og insekter som er knyttet til gamle eiketrær.

Verdivurdering: Eikas størrelse, i tillegg med synlige hulheter, svært grov bark og døde, grove greiner, tilsier verdi som svært viktig (A-verdi) selv om få spesielle arter er registrert.

Eika oppfyller kravene til utvalgt naturtype hul eik, jf. forskrift om utvalgte naturtyper etter naturmangfoldloven (www.lovdata.no/for/sf/md/xd-20110513-0512.html). Forskriften omfatter også store eiker som ikke har utviklet hulrom enda. Det skal tas særskilt hensyn til utvalgte naturtyper (naturmangfoldloven § 53).

Skjøtsel og hensyn: Eika bør ikke beskjæres mer enn høyst nødvendig ut fra hensyn til sikkerhet. Dette bør vurderes og eventuelt utføres av sertifisert trepleier/arborist. Greiner som faller ned eller beskjæres bør bli liggende på bakken, eventuelt flyttes til et passende sted i nærheten (gjelder særlig grove deler av greiner). Dersom et tre dør, bør det få bli stående/liggende, med en gradvis reduksjon av kronen for å ivareta sikkerhet. Hulrom er svært viktig for mange sjeldne insekter, disse bør ikke fylles igjen når de oppstår. Gravearbeider i nærheten av treet kan påføre treet røtter stor skade, noe som kan svekke treet og føre til at det dør. Dersom det planlegges tiltak i nærheten av noen av de store eiketrærne som kan påvirke dem negativt, skal det utarbeides konsekvensanalyse av tiltakets virkning på treet (jf. naturmangfoldloven og byggt teknisk forskrift). Kontakt Bymiljøetaten for mer informasjon. Enkelte yngre trær som konkurrerer med kronen kan fjernes (rydd bjørk og lønn, men spare eik og evt. ask og lind). Syrin under treet ryddes vekk. Nye oppslag av unge trær og kratt rundt eika bør fjernes med jevne mellomrom.

.....

555 Hvervenbukta

Annen viktig forekomst – Verdi: C Areal : 1,09 daa

Innledning: Områdebeskrivelse opprinnelig innlagt av TBL den 28.11.2000. Beskrivelsen er revidert av Anders Thylén, BioFokus, etter feltarbeid i 2014 i forbindelse med reguleringsplanarbeid.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved badeplassen på Hvervenbukta i Oslo kommune.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kartlagt som rik berglendt mark, hovedsakelig av delnaturtypen rikt berg, iht. utkast til nye faktaark for naturtyper 2014. Vegetasjonen består av middels rike utforminger av bergknaus- og urterik kant-vegetasjon. Flerårsknave, sølvmyr, lintorskemunn og bergknappar er typiske. Noe gressareal, periodevis overrislet av sigevann, er inkludert.

Artsmangfold: Det er relativt rik urtevegetasjon med en del basekrevende arter som blodstorkenebb, prikkperikum og bakkemynte. Den noe sjeldne arten musrumpe er tidligere registrert her. Den ble ikke gjenfunnet i 2014, men den kan fortsatt finnes her.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er sterk slitasje grunnet ferdsel og bading sommerstid.

Fremmede arter: Vinterkarse og burot forekommer.

Del av helhetlig landskap: Det finnes flere lokaliteter med vestvendt rikt berg og grunnlendt mark langs kyststripa mot Bunnefjorden.

Verdivurdering: Liten lokalitet med noe rik vegetasjon, men med mye slitasje. Forekomst av en rødlistet (NT) planteart. Vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Bevare naturmarken, og unngå ytterligere tiltak og tilrettelegging.

.....

1446 Gjersjøelva I

Rik edellauvskog – Gråor-almeskog Verdi: C Areal : 4,29 daa

Innledning: Områdebeskrivelse opprinnelig registrert av Terje Blindheim i 2004. Beskrivelsen er revidert av Anders Thylén i 2014 i forbindelse med reguleringsplanarbeid, og igjen av Thylén i 2021 i forbindelse med kartlegging ved Ljanskollen/Stubljan/Mastemyr på oppdrag for Oslo kommune Bymiljøetaten.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Gjersjøelva, på grensen mot Oppegård, helt sør i Oslo kommune. Den utgjør en SV-vendt bratt og blokkrik skråning mot elven.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kartlagt som rik edelløvskog med delnaturtype gråor-almeskog, i mosaikk med rik berglendt mark. Elvekantskråningen er til stor del skogkledd, men her finnes også åpne partier med solbelyst og skrint bratt berg. Skyggefulle bergvegger finnes i den skogdekte delen. Skogen består av edelløvskog med variert treslagssammensetting, hovedsakelig lågurtskog og stedvis høystaudeskog. I partier er det nærmest gråor-almeskog, men også med innslag av andre skogtyper som rasmark-lindeskog. Gråor er dominerende treslag, spesielt på nedre flater og i fuktsig. Lind finnes på utspring og i øvre deler. Alm, selje, bjørk, ask og svartor finnes nederst. Lønn finnes spredt. Det er mye ungt oppslag av gråor og hegg.

Artsmangfold: Det fuktige miljøet i tilknytning til elva vil kunne gi rom for en rekke arter knyttet til elvekløftmiljøet. Det er registrert en rekke fuktighetskrevende og svakt basekrevende moser her, men ingen spesielt sjeldne arter. Av karplanter finnes mest forholdsvis alminnelige lågurt- og høystauderarter, men noe krevende arter som trollbær, firblad og skogsvinerot forekommer sparsomt. Almekullsopp (NT) ble funnet på almelåg.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er forholdsvis ung, og påvirket av tidligere tiltak, men eldre trær finnes spredt. Det er registrert alm med brysthøydiameter på 35 cm, svartor 35-40 cm, lind 40 cm, bjørk 50 cm, men generelt mindre dimensjoner. En svært grov svartor vokser nede ved elva. Det er en del død ved, mest av gråor, og generelt små dimensjoner. Et grovt almelager ble observert.

Fremmede arter: Kanadagullris (SE) er registrert nede ved elva, og hvitsteinkløver (SE) i veikanten på oppsiden. Parkslirekne (eller evt. hybrid-) (SE) vokser på motsatt side av elva i Nordre Follo.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten er en del av elvemiljøet langs Gjersjøelvavassdraget, med store naturverdier knyttet til vilt og naturtyper.

Verdivurdering: Elvekant med rik edelløvskog og bratt berg. Påvirket skog, men med en del eldre trær og dødvedelementer, og et visst potensial for artsamangfold. En NT-art registrert. Vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Skogen bør få stå urørt og utvikles med naturlig skogdynamikk. All form av hogst og fysiske inngrep vil være negativt for naturverdiene. En bør følge med på at ikke slirekne etablerer seg på østsiden av elva.

.....

2270 Ringskjærødden

Rikt strandberg – Verdi: C Areal: 0,85 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, BioFokus, etter feltarbeid i 2014 i forbindelse med reguleringsplanarbeid. Naturtypen er kartlagt iht. utkast til nye faktaark for naturtyper 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Bunnefjorden mellom Hvervenbukta og Gjersjøelva i Oslo kommune. Den ligger i en vestvendt skråning inntil fjorden, til dels grensende opp mot Ljansbrukveien. Berggrunnen i området er biotitt-gneis, men lokalt finnes rikere innslag av bl.a. amfibolitt. Nakent berg dominerer i nordre del, mens det er noe mer jordsmonn sørover og opp mot veien.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kartlagt som rik berglendt mark, med en mosaikk av delnaturtypene rikt berg og rik grunnlendt mark. Det er i partier en del kratt av syrin, alm, ask, furu og roser, mens andre deler er helt åpne. Vegetasjonen består av middels rike utforminger av bergknaus- og urterik kant-vegetasjon.

Artsmangfold: Forholdsvis rik flora av blodstorkenebb-utforming, med arter som blodstorkenebb, prikkperikum, kantkonvall, olavsskjegg, skogkløver, flatrapp, bakkestjerne og engtjæreblom.. Potensial for insekter knyttet til et urterikt miljø med godt lokalklima.

Bruk tilstand og påvirkning: Deler av området gror sakte igjen med busker og løvkratt. Strandbergene er noe utsatt fra slitasje fra ferdsel.

Fremmede arter: Blankmispel, vinterkarse og burot forekommer, i tillegg noe syrin.

Del av helhetlig landskap: Det finnes flere lokaliteter med vestvendt rikt berg og grunnlendt mark langs kyststripa mot Bunnefjorden.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og middels rik. Noe påvirket av fremmede arter og gjengroing. Vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Løvkratt (bl.a. syrin) og småfuru i skråningen må regelmessig ryddes. Enkelte større trær bør e. også fjernes.

.....

2271 Ljansbruket

Kantkratt – Urterik kant Verdi: **C** Areal: 0,61 daa

Innledning: Lokaliteten er kartlagt av Anders Thylén, BioFokus, etter feltarbeid i 2014 i forbindelse med reguleringsplanarbeid. Naturtypen er kartlagt iht. utkast til nye faktaark for naturtyper 2014.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger inntil Bunnefjorden ved Ljansbruket i Oslo kommune. Den består av en kolle med vestlig eksponering, inntil lagrings- og trafikkarealer ved Ljansbruket. Berggrunnen i området er biotitt-gneis, men lokalt finnes rikere innslag av bl.a. amfibolitt. Nakent berg dominerer, men det er innslag av hyller og sprekker med noe mer jordsmonn.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er kartlagt som rik berglendt mark av delnaturtypene rikt berg. Det er noe løv- og reosekratt samt småfuru, men i hovedsak åpent. Vegetasjonen består av middels rike utforminger av bergknaus- og urterik kant-vegetasjon.

Artsmangfold: Forholdsvis rik flora av blodstorkenebb-utforming, med arter som blodstorkenebb, prikkperikum, kantkonvall, hårsveve, strandløk, olavsskjegg, svartburkne, lodnebrege, tårnurt, prestekegler og engtjæreblom.. Potensial for insekter knyttet til et urterikt miljø med godt lokalklima.

Bruk tilstand og påvirkning: Periodevis rydding av vegetasjon i nedkant bidrar positivt til rik berg-miljøet. Det er noe gjengroing med løvkratt, roser og småfuru.

Fremmede arter: Vinterkarse forekommer samt en busk av bulkemispel.

Del av helhetlig landskap: Det finnes flere lokaliteter med vestvendt rikt berg og grunnlendt mark langs kyststripa mot Bunnefjorden.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og middels rik. Noe påvirket av fremmede arter. Vurderes som lokalt viktig (C-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Løvkratt og småfuru i og nedenfor lokaliteten må regelmessig ryddes.

.....

Biofokus

– for et godt kunnskapsgrunnlag

Biofokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. Biofokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. Biofokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. Biofokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir den digitale rapportserien **Biofokus rapport**.

Biofokus rapport 2021–026
ISSN 1504-6370
ISBN 978-82-8449-011-3

Gaustadalléen 21
NO-0349 OSLO
Org.nr: 982 132 924
post@biofokus.no
biofokus.no